

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 43.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1908.

Leto XXI.

Za mladino.

Protialkoholni shod na Dunaju, ki smo o njem že pisali, se je srečno zvršil. Minister notranjih reči Binert ga je pozdravil v imenu avstrijske vlade. Vladni list »Fremdenblatt« je pa par dni potem brž izkušal popravljati njegove besede. Visoka gospoda se boji kapitalistov, ki imajo dobiček pri izdelovanju in prodaji vpijanljivih pijač; hoje se pa seveda tudi za davke, ki jih ima država od tega. Najprostejši naš fant, ki se je količkaj brigal za protialkoholno gibanje, bi se moral iz srca smejeti, ko bi bil bral, kako neumno piše, in sicer v uvodnem mestu, tisti časopis, ki sicer govori samo o veliki politiki, o boju proti pijačenju. Povedali smo to svojim bravcem, ki seveda v ogromni večini »Fremdenblata« še po imenu ne poznajo, da izprevidijo, kako zaslepljeni so še ministri in visoki uradniki v ti zadevi.

Slovencev je bilo pri shodu 14, večina duhovnikov. Med njimi seveda znani bojovníki župniki Kalan, Avsec, Debevec, Kosec, dr. Lenart; izmed učiteljev Zgajnar s Štajerskega; državni poslanci dr. Šusteršič, Gostinčar, Demšar, dr. Krek. Kmečki stan je zastopal posestnik Ferjančič iz Budanj. Med predsedniki shoda je bil tudi dr. Krek. Poleg njega sta poročala in govorila Kalan in dr. Lenart. Veliko lepega se je povedalo. Najznamenitejši zdravniki profesorji so opisavali po svojih izkušnjah grozno škodo, ki jo mamno od nezmernosti; učitelji, duhovniki, delavci so ravno to potrjevali. Upajo, da se bo po celi državi začel čvrst boj in da bomo zlasti pri nas z vsemi močmi poživili »Družbo treznosti« in »Abstinenta« v svesti si, da ni nobenega zboljšanja pričakovati, če se pijačenju, zla-

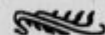
sti žganjarstvu ne zavro pota med našim ljudstvom.

Danes hočemo poudariti samo eno reč, ki jo s skupnim prizadevanjem lahko izpeljemo: Mladina, dokler raste, ne sme piti vpijanljivih pijač. To naj velja brez vsake izjeme. Ne mislimo samo na tiste, vse obsodbe vredne stariše, ki že otrokom v nežni mladosti dajejo pokušati žganje, da rajše zaspe, da jih utolažijo, marveč tudi na druge slučaje: Otroci krčmarjev se le prekmalu seznanijo z alkoholom; ko pridejo s stariši v gostilne, se marsikdaj široko nasmeja nespametni oče, ko vidi, da fantič dobro cukne ponudeni kozarec. Ob raznih slovesnostih, ob sejmih, ob žegnanju, ob birmi dajejo le prepogosto otrokom odrastli ne samo priložnost, marveč jih takorekoč silijo, naj pijejo. Fantje in dekleta, ki še v nedorastli dobi delajo z drugimi v dninah, dobe ravnotako alkohol, navadno žganje najslabše vrste pri malici in ga uživajo. To so rane, ki jih vsak lahko vidi. Po nekaterih krajih ni pijan fant, često še v otroških letih, nič redkega.

Odprimo oči! Kaj bo iz take mladine? Več ječ, več bolnišnic, več norišnic, več nemira, lenobe, nezadovoljnosti, na vseh straneh pa manj blagostanja in božjega blagoslova. Vsi zdravniki, brez izjeme, trdijo namreč, da je alkohol za mlado truplo zelo škodljiv: zavira rast, slabi želodec, jetra, srce, škoduje umskemu delovanju. Otrok, ki pije, se težje in slabše uči, neraje uboga; s pijačo pride pri otrocih igra in tatvina v navado. Najznamenitejši otroški zdravniki tudi za gotovo trdijo, da je telo nedorastlega človeka, ki se popolnoma ne zdrži vpijanljivih pijač, veliko bolj dovzetno za nalezljive bolezni: za božjast, koze, vratnico, škrlatinko, zlasti pa še za jetiko. Koliko pomrje otrok pri nas, koliko stane njihova bolezen truda in denarja! Kdor hoče zdravih otrok,

proč z vpijanljivimi pijačami! Z nepopisno slepoto so udarjeni tisti, kateri mislijo, da daje otrokom žganje ali vino moč. To je naravnost bedasto. Po časopisih se berejo razglasi, naj se kupi kako vino ali liker, seveda za drag denar, češ, da se z njim okrepi kri. Ker je kri temno-rdeča, zato se misli, da jo povspešuje temno-rdeče ali črno vino. Preneumno! Vsak krajar, ki ga za to izdaš, je proč vržen. Z vpijanljivimi pijačami oslabiš otroka v vsakem slučaju.

Pri nedorastlih je boj proti alkoholu lahek, ker še niso navajeni. Če dorastli človek, ki ima že svojo vkoreninjeno navado, ne sliši rad o abstinenci, nam je to umljivo. Otrok se pa pijače izprva brani kakor tobaka. Premagati mora prvo zopnost, potem se mu šele vzbudi slast. Nator govori proti pijačenju. Ali ni torej lahko otroka obvarovati vpijanljivih pijač? Cerkev in šola, stariši in gospodarji, krčmarji in trgovci naj vzajemno nastopijo pot, ki je potrebna, da si ohranimo zdravo mladino, in poskrbimo za zdrav rod svojih domovini. Vse naj preveva ena misel: Nedorastlim ne pijačljivih pijač! »Družba treznosti« naj v svoji tretji stopnji, ki zahteva popolno zdržnost od vpijanljivih pijač, šteje vso slovensko mladino, kmečko in gosposko, moško in žensko. Vsak, komur je blagor naše mladine kaj mar, naj v tem smislu uči, sviri, opominja, agitira. Božji blagoslov potem ne izostane.

**Kmečka zveza
za postojnski okraj.**

V nedeljo, dne 11. oktobra, je zborovala v Hrenovicah »Kmečka zveza« za postojnski okraj. Zbralo se je več stotin

zavednih posestnikov iz bližnje in daljne okolice. Shodu je predsedoval šentpeterski župan gosp. Penko.

Državni in deželni poslanec dr. Žitnik je obširno poročal o delovanju novega drž. zbora s posebnim oziranjem na kmečka vprašanja. Pojasnil je vladna načrta novega hišnega in žganijskega zakona ter vzroke oziroma vojaške olajšave, vsled katerih so poslanci S. L. S. glasovali za pomnožitev dež. brambe.

Deželna kultura.

Na Kranjskem se je doslej izvršilo 80 vodovodov in napajališč, od teh 49 v postojnskem in logaškem okraju. Stroški so znašali do 2.340.000 kron, in sicer je prispevala država 943.755, dežela 577.195 in udeleženci 818.363 kron. Vse to pa je šele dober začetek. Samo iz postojnskega okraja je pri dež. odboru vloženih že 34 prošelj za vodovode, vodnjake in napajališča. Iz drugih okrajev pa gotovo tudi toliko. V delu je letos več novih vodovodov, katerih stroški so proračunjeni na 802.600 kron. Načrtov za nadaljne vodovode je gotovih za 3.210.410 kron, in na podlagi prošelj je izračunal deželni stavbeni urad, da bode treba najmanj 3 milijone, torej samo za vodovode, za katere so prošnje že vložene, bode dežela potrebovala do 7 milijonov, ki se razdele na državo, deželo in udeležence.

Izmed drugih večjih melioracij navedem samo uravnavo Vipavščice in njenih pritokov, za katero je v proračunu 1.160.000 K, za uravnavo Pivke 300.000 K, za vse nameravane uravnave vodá 12 milijonov 790.340 kron.

Doslej je poljedelsko ministrstvo imelo za večja taka dela na razpolago 4 milijone kron na leto. Vsled pritiska kmečkih poslancev je vlada letos spomladi predložila poslanski zbornici načrta zakona, da se ta letna podpora podvoji, torej zviša na 8 milijonov. Ta načrt je obveljal v poslanski zbornici, gosposko zbornica pa ga je zavrgla zaradi nekega dostavka. Upamo pa, da z novim letom ta zakon stopi v veljavo in da v bodoče hitreje dobivamo državne podpore, brez katerih so velika dela nemogoča.

Ravnotako so nujno potrebne razne ceste, poprave občinskih potov. Ako dežela izvrši samo iste ceste, za katere se delajo načrti, potrebuje okoli 4 milijone. Za občinska pota hoče dež. odbor določiti 300.000 kron.

Če tem ogromnim stroškom prištejemo še 3.500.000 za blaznico in 800.000 K za razširjenje bolnice, potrebovali bi samo za prvih 10 let okroglo 30 milijonov. Sedaj pa naj poslanci delajo čudeže s praznimi rokami! Kritikovati in zabavljati je lahko, nihče pa ne pove, kje naj dobi dežela potrebni denar. Treba bode z vso silo delati na to, da država pride na pomoč z izdatnim letnim prispevkom. Da pa čimprej dežela izvrši najnujnejša dela, morala bode najeti novo melioracijsko posojilo, ker iz tekočih dohodkov ne pokrije teh stroškov.

Državne podpore.

Mnogo potov in skrbi napravljajo poslancem vsakoletne povodnji, toča, suša in druge uime. Vsak vesten poslanec se rad potruji pri vladi za državno podporo. Nikdar in nikjer pa prebivalstvo ni zadovoljno z razdelitvijo drž. podpor. In to je naravno, ker nihče vsem ne more ustreči. So tudi gg. okrajni glavarji, ki se res radi veliko potrudijo ob takih prilikah. So, vendar pa jih morajo mnogo preslišati. So pa tudi gospodje, ki se prav nič ne zmenijo za ljudsko bedo in večkrat leži dolge mesece nerazdeljena drž. podpora. Znan mi je slučaj na Dolenjskem, ko smo poslanci za pogorelce na Dunaju izposlovali 2000 kron, katere pa je pol. oblast odklonila, češ, da ni take sile. Kaj naj store poslanci?

Enake neopravičene pritožbe proti poslancem čujemo sedaj zaradi sena. Ne spominjam se, pravi govornik, da bi kedaj kranjski kmetje dobili toliko drž. podporo v enem letu. In to je gotovo zasluga poslancev S. L. S., ki so storili vse mogoče korake pri osrednji vladi. In vendar vemo že sedaj, da hočejo gotovi politični krogi rabiti to akcijo v svoje namene.

Srbska trgovinska pogodba.

Dne 10. maja 1905 je bilo v poslanski zbornici glasovanje o predlogu poslanca Peške: Naša vlada naj ne sklene nobene pogodbe, ki bi dovoljevala uvoz živine iz Rusije, Rumunije, Bolgarije in Srbije. Vsi slovenski poslanci smo glasovali za ta predlog, ki pa je ostal v manjšini. Obveljal pa je predlog večine, da naj se dovoli pogodba s Srbijo s pogojem, da se popolnoma preprečijo nalezljive živinske bolezni in da Srbija ne dobi olajšave pri carini od živine, žita, vina in sadja. Dne 25. junija 1907 je naš »Slovenski klub« po poslancu Demšarju in Roškarju vložil odločno interpelacijo na vlado, da ne sme dovoliti uvoza srbske živine. Dne 28. novembra 1907 smo vsi poslanci S. L. S. glasovali proti predlogu socialnega demokrata Rennerja, ki je zahteval, da se odpre meja srbski živini. Za predlog pa, torej proti kmetijskim interesom, so glasovali tudi štirje liberalni slovenski poslanci. Sedaj pa »Notranjec« nam očita, da smo izdali našega kmeta! To je naravnost zavijanje resnice. Zakaj pa »Notranjec« ne imenuje tistih liberalnih slovenskih poslancev, ki so res glasovali proti našim živinorejcem? Zato, ker so njegovi somišljeniki. (Živahno pritrdjevanje.)

Gospod nadučitelj J. Ravnikar iz Trnovega je jako spretno razvijal program S. L. S., ki se itak povsem krije s programom naših kmečkih zvez. Kot kmečki sin, ki že 32 let deluje med slovenskim ljudstvom, pozna vse njegove želje in potrebe, katere je navajal s posebnim oziranjem na Notranjsko. Kot izkušen učitelj je obširno govoril tudi o nalogi in važnosti ljudske šole za najširše sloje prebivalstva. Zato ni res, da je S. L. S. nasprotnica ljudski izobrazbi in poštenemu krščanskemu učiteljstvu. Zahtevamo pa, da se mladina vzgaja v verskonravnem duhu. Potrebna pa je tudi izpremema v tem oziru, da de-

žela, ki vzdržuje ljudske šole, dobi več vpliva pri šolstvu. (Živahno odobravanje.)

Zaradi pomanjkanja časa je dr. Rožič kratko raztolmačil program in pomen kmečkih zvez za današnje čase, ko se vse združuje in organizuje za svoje stanovske koristi. Zato naj bi ne bilo na Kranjskem nobenega okraja brez kmečke zveze, h kateri naj pristopi vsak zaveden kmetski valec. Gromovito odobravanje je sledilo govornikovim besedam.

Ker se snuje za trnovsko dekanijo posebna kmečka zveza, izvoljeni so bili v odbor postojnske zveze: Penko Matija iz Gradca, načelnik; njegov namestnik Turk Jak. iz Hrenovic, dalje Mekinda A. iz Postojne, Baraga M. iz Stare vasi, Vilhar Fr. z Vel. Otoka, Penko Andrej iz Slavine, Oranič Fr. iz Senožeč, Čebokelj Fr. iz Šmihela, Štrukelj I. iz Studenega, Abram A. iz Št. Petra.

Domači g. župnik Zupan se nato v imenu zbranih volivcev iskreno zahvali poslancu za njegov trud in predlaga, da se mu izreče zaupanje, kakor tudi vsem poslancem S. L. S. Predsednik Penko s pozdravom zbranih mož zaključil lepo uspeli shod.

Političen pregled.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Ker Nemci na Češkem vidijo, da so Čehi od njih gospodarsko močnejši in jim polagoma, a vztrajno trgajo mesto za mestom iz krivičnih rok, zahtevajo, naj se kraljevina Češka razdeli v dva dela, v češki in nemški. Tako hočejo, kakor pravijo, za vselej odpraviti narodne prepire na Češkem, v resnici se jim pa gre le za to, da na ta način preprečijo okrepitve češke narodnosti. Ker jim seveda Čehi nečejo tega dovoliti, so nadaljevali obstrukcijo v deželnem zboru. Zlasti zadnja seja, dne 15. t. m., je bila nenavadno burna. Poslanci so se dejansko spoprijeli, po zbornici so leteli zapisniki, papirji in knjige, poslanci so si v pretepu trgli obleko, predsednik je toliko časa zvonil, da je razbil zvonec. Še isti dan je ministrski predsednik Beck sklical ministrski svet, da odloči, ali naj češki dež. zbor še nadalje zboruje, ali naj se odgodi ali celo zaključí. Večina ministrov je pod vplivom nemškega ministra Pradeja glasovala za odgoditev deželnega zbora, proti temu sta glasovala le češka in poljski ministri. Ker je pa ministrski predsednik bil obljubil, da bo češki deželni zbor zboroval do meseca novembra, in ker se z odgodenjem kršijo češke narodne pravice, sta češka ministra Prašek in Fiedler izjavila, da ne moreta več sodelovati v vladi in da odlagata ministrski mesti. Vsled tega se je položaj še poostрил. Če cesar sprejme odstop čeških ministrov, kar mu bo ministrski predsednik odsvetoval, pade najbrže celo ministrstvo, a tudi če ga ne sprejme, namerjajo Čehi začeti v državnem zboru obstrukcijo, pri čemer računajo tudi na pomoč jugoslovanskih poslancev. To bi pa bilo vladi ravno sedaj zelo neljubo, ker mora imeti

spričo mednarodnih preprirov zaradi Balkana za seboj miren in edin državni zbor. Zato je zelo verjetno, da se Beckovo ministrstvo ne vzdrži do Božiča; sledilo mu bo najbrže za nekaj časa ministrstvo, ki ne bo sestavljeno iz zastopnikov velikih državnozborskih strank, temveč iz uradnikov. — Državni zbor bo imel samo eno kratko sejo dne 3. novembra, nato se pa snide zopet šele 2. decembra.

JUGOSLOVANSKI MINISTER.

Kadar se spodtakne in pade kako ministrstvo, pride na dan vprašanje, ali dobe Jugoslovani svojega ministra v novem ministrstvu. Da ga imajo pravico zahtevati, je umevno samo po sebi, a da ga niso še nikdar dobili, je tudi znano. Sedaj, ko se maja Beckovo ministrstvo, se zopet slišijo glasovi, da bo stopil v novo ministrstvo tudi kak jugoslovanski poslanec. Koliko so ta mnenja resnična, bo pokazala bližnja bodočnost, a mnogo verjeti jim ni.

ŠTAJERSKA VOLIVNA REFORMA.

Politični odsek štajerskega deželnega zbora je izdelal novo volivno reformo. Tudi tu ni bilo mogoče doseči splošne in enake volivne reforme, temveč se je vpejla le nova kurija, v kateri bodo volili samo tisti, ki do sedaj niso imeli nobene volivne pravice. Vse stranke so sprejele ta volivni načrt, ker je pot do splošne in enake volivne pravice nemogoča. Za ta načrt bodo celo socialni demokratje, ker upajo po novem volivnem redu dobiti šest poslancev, medtem ko imajo do sedaj samo dva. — Novi volivni red določa 87 poslancev: 3 virilisti, 12 iz kurije veleposesnikov, 6 iz trgovskih zbornic, 28 iz skupine mest in trgov, 28 iz skupine kmečkih občin, 10 iz splošne kurije. V mestni in kmečki skupini je vsak volivec, ki plačuje vsaj 10 kron direktnega davka ali 20 K osebne dohodarine.

MEDNARODNA KONFERENCA.

Ko se je Bolgarija proglasila za neodvisno in ko si je Avstrija takoj nato priklopila Bosno, so začeli francoski in angleški listi govoriti o potrebi mednarodnega posvetovanja, ki naj pojasni zapleteno balkansko vprašanje. Načrt za tako posvetovanje je tudi res že skovan — njegov oče pa je ruski zunanji minister Izvolski. Ker je Avstrija takoj, ko je prvič šla po Evropi vest o tem mednarodnem posvetovanju, izjavila, da se ga ne udeleži, če bodo pri tem razpravljali o usodi Bosne, in ker bi brez Avstrije ne mogli nič sklepati, je načrt za Avstrijo dosti ugoden. O prikloplitvi Bosne in Hercegovine naši monarhiji ne bodo države nič več barantale, temveč jo bodo samo priznale kot gotovo dejstvo, ki ga ni več moči spremeniti. Isto tako bode mednarodno posvetovanje priznalo neodvisnost Bolgarije ter združitev otoka Krete z Grčijo. Pač pa je sedma točka vzporeda razžalila Avstrijo; ta se namreč glasi: »Želeti je, da se poišče odškodnina Srbiji in Črnigori na ta način, da se popravijo hercegovinske meje ob Sandžaku.« Tu se naravnost želi,

naj se odtrga kos južne Hercegovine ter se da Srbiji in Črnigori, da bosta lahko še naprej pray pred pragom Bosne in Hercegovine uganjali svojo veleizdajalsko politiko na škodo Avstrije! In s čim opravičujejo to svojo zahtevo? Pravijo, da bodi to odškodnina Srbiji. Kakor bi bila Srbija s tem kaj oškodovana, če si Avstrija priklopi Bosno, ki ni bila srbska, temveč k večjemu turška. Res je sicer, da so v Belgradu vedno računali na to, da dobe tudi Bosno in Hercegovino podse — toda samo zato, ker kdo slabo računa, ne mora še dobiti mastne odškodnine. Umevno je, da je avstrijski poslanik v Parizu takoj protestiral pri francoski vladi, ko je slišal o odškodnini, ki jo hočejo dati Srbiji. In res, takoj drugi dan so objavile vlade načrt mednarodnega posvetovanja, toda točke o odškodnini ni bilo več nikjer. Govori se, da naj se dajo podonavskim deželam kake ugodnosti, o popravljanju meja pa ni v vzporedi niti besedice. — Države se še niso začele pogajati, kdaj naj se vrši ta konferenca, in tudi popolnoma gotovo še ni, da se bo vršila.

BOSNA.

V Bosni in Hercegovini je na videz vse mirno. Vojaštvo je zastražilo celo progo vzhodne železnice in pazi zlasti na mostove in predore. Nekateri mohamedanci so začeli prodajati svoja posestva in se seliti v Turčijo, ker so jih Avstriji sovražni agitatorji prepričevali, da jih bo dala avstrijska vlada na silo krstiti. Vlada jim je izseljevanje prepovedala ter jih ni pustila čez mejo. Tudi razsodna »napredna muslimanska« stranka razširja med ljudstvom oklic, v katerem ga svari, naj ne verjame lažem srbskih agitatorjev, naj ostane mirno ter naj veselo gleda v bodočnost, ker se šele sedaj pod avstrijskim žezlom začne razvoj in napredek Bosne in Hercegovine. — Dasi je v deželi vse mirno, zagotavljajo časopisi, da se ustanovljajo posamezne uporniške skupine, ki se oborožujejo in le čakajo primerne trenutke, da začno javen upor. V Hercegovini so zasledili oklic črnogorskega prestolonaslednika, ki poziva ljudstvo, naj začne boj proti Avstriji.

SRBIJA.

Tajna seja srbskega državnega zbora je odklonila predlog, da bi začela Srbija vojsko proti naši monarhiji. Toda srbski časopisi poročajo, da to še ni odločilen sklep, ker je velikanska večina poslancev za vojsko; vlada hoče le še prej poizvedeti mnenja drugih držav, nato pa se odloči za vojno ali proti njej. Srbski državniki so že odpotovali v glavna evropska mesta, da se pouče, kako sodijo vele-vlasti. — V Belgradu trajajo protiaustrijske demonstracije dalje; množica sežiga avstro-ogrsko zastavo, slike našega vladarja, bojkotira trgovine avstrijskih državljanov, sramoti po cestah našo državo, prireja burne ovacije pred dvorom prestolonaslednika Jurja. Pravzaprav je ta duša vsega protiaustrijskega gibanja v Srbiji. Vsi opomini ministrov ne zaležejo nič — on sipa tisoče, ki jih dobiva iz be-

raško revnih državnih blagajn, med množico, da dalje vpije in razsaja, podpira prostovoljce, ki se oglašajo za vojno proti Avstriji, javno hujska ljudstvo in hoče sam kot prostovoljec prvi korakati v boj. — Vsi resni politiki svarijo Srbijo in upajmo, da ne zastoni.

TURČIJA.

Medtem ko se turška vlada ne vznemirja posebno zaradi prikloplitve Bosne in Hercegovine ter je zadovoljna, da je dobila nazaj Novipazar, je ljudstvo veliko bolj razburjeno. V Carigradu je množica zastražila vse avstrijske trgovine in ne pusti kupovavcev noter. Avstrijske ladje, ki privažajo blago v Turčijo, ga ne morejo odložiti, ker ni delavcev, ki bi jim hoteli delati. Množica celo ne pusti našim trgovskim ladjam pristati v luki in jih napada. Ker vsled tega mnogo trpi avstrijska trgovina, je naša vlada pozvala Turčijo, naj poskrbi za red, sicer bo ona odgovorna za ves nemir in vso škodo avstrijske trgovine.

ČRNA GORA.

Med Srbijo in Črno goro so vladala še pred kratkim velika nasprotja, toda skupna »nesreča« — priklopitev Bosne in Hercegovine — ji je združila. Baje se tudi Črna gora že pripravlja na vojsko. Listi poročajo, da namerava črnogorska vlada poklicati vse Črnogorce, ki bivajo v tujini, v domovino. Baje bo najela velik parobrod, da pripelje iz Amerike nazaj ondotne črnogorske izseljence. Zdaj pričakujejo 120 brzostrelnih topov, katere je Rusija podarila, 50 mitraljez pa se v Baru ravnokar izkrcuje. Novih pušk ima Črna gora na razpolago 150.000.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

ENOINDVAJSETO POGlavJE.

Zaslepljeni rabi Sadok.

Z grozo je preživel rabi Sadok strašne dneve, ko je deželni oskrbnik dal moriti po mestu in je poulični boj divjal skozi Jeruzalem. Ozdravel je že toliko, da je mogel zapustiti posteljo. Z okna svoje sobe je imel razgled na gorenji del trga, kjer je bilo glavno prizorišče divjega postopanja rimskih čet. Vsak trenotek je Sadok pričakoval, da bodo vojaki začeli pleniti tudi tisto malo hišico, kjer je bil on tako prijazno vsprejet in postrežen. Rabi se je bal za svoje premoženje in svoje življenje.

Evzebij mu je stregel z vedno enako ljubeznijo. Stanoval je zdaj v hiši dijakonov; kajti kmalu po velikonočnem prazniku je tudi njega častitljivi škof Simeon posvetil v dijakona. Nikanon pa je bil po-

slan v Pelo, da pomaga tam pripraviti pribežališče za jeruzalemske kristjane.

»Ali si mošnje dobro shranil?« vpraša Sadok prijaznega Evzebijja vselej, ko mu ta zdaj pa zdaj prinese poročila o dogodkih v mestu. Rabi je zdaj že mogel govoriti, ker je njegova rana skoraj popolnoma ozdravela; toda govoril je le s težavo, marsikakega glasu pa sploh izraziti ni mogel jasno, ker mu je roparjevo bodalo poškodovalo glasila v grlu. To je moža zelo skrbelo; kajti bal se je, da ga zaradi tega ne bodo marali za velikega duhovnika.

Evzebij ga je tolažil, češ, da sta mošnji dobro skriti in bodo božji angelji varovali hišo in njene prebivalce pred zlom.

»Tako majčkena je naša hiša, da se ne bodo Rimljani spravili nadnje, dokler se jim še v bogatih in velikih hišah na trgu s svojimi prodajalnimi obeta boljši plen.«

V resnici so vojaki prizanesli hiši dijakonov in stari Davidovi zgradbi, v kateri ni bilo videti, da bi kdo prebival.

Sledil je divji poulični boj, ki se je končal z zmago upornikov. Nato je bilo zborovanje na Ksistu, kjer je bila sklenjena vojska z Rimljani. Ko Evzebij prinese rabiju to sporočilo, ga vpraša, če še namerava ostati v nevarnem mestu; kajti zdaj je zadnji čas za odhod, sicer bo treba užiti grenko usodo mesta.

»Ostanem,« dé rabi ogorčen nad tem vprašanjem. »Kdo bi z veseljem ne združil svoje usode z usodo mesta Gospodovega.«

»Moji prijatelji in jaz nismo tako prepričani, da bo Gospod s svojo roko varoval Sijon pred sovražnikom,« odvrne Evzebij. »Morebiti bom moral že danes ali jutri zapustiti Jeruzalem. Zato ti hočem vrniti premoženje, ki si mi ga zaupal; kajti vsak trenotek pričakujem, da me pokličejo iz mesta.«

»Kdo te bo poklical? Ali nisi sam svoj gospod? Ali imajo Eseni*) skupnega poglavarja, kateremu morajo biti člani stranke pokorni? Kajti da sta ti in tvoj prijatelj Nikanor pristaša Esenov, to sem že zdavnaj zapazil.«

*) Pristaši neke judovske verske stranke.

Evzebij nekaj časa pomišlja z odgovorom. Ali bi rabiju priznal, da veruje v Jezusa Nazareškega? Ali je kaj upanja, da se Sadok izpreobrne? Ali pa bi, ko bi to zvedel, samo sramotil Jezusa in njegove pristaše? Rabi se je zdel Evzebiju v obče pošteno misleč mož, zato mu pravi: »Dobri rabi, mislim, da smatraš mene in mojega prijatelja Nikanorja za poštene ljudi, ki brez tehtnih vzrokov v nobeni točki ne bi zapustili nauk, katerega oznanjajo duhovniki in učeniki izraelski kot božji nauk.«

Rabi odvrne, da se mu nauk Esenov ne zdi nasproten skupni veri Izraelcev.

»Ali mi nismo Esenci,« odvrne Evzebij. »Če mi obljubiš mirno poslušati nauke moje vere in dokaze zanje, bom rad par ur pomoči govoril s teboj o tem predmetu.«

Sadok se začudi:

»Ti vendar nisi Nazareнец?«

Evzebij odvrne z rahlim smehljajem:

»Uganil si.«

To tako razburi rabija, da mora dijakon precej prekiniti pogovor.

Toda Sadok tega ne dovoli in pravi:

»Moja dolžnost je, da možu, ki mi je tako prijazno stregel, izbijem iz glave to grdo misel o križanem Odrešeniku.«

Pozno v noč sta se prerekala moža.

Evzebij ostane vedno jasen in miren v svojih dokazih, Sadok pa vedno bolj strasten in vročekrvn. Po drugih dokazih se Evzebij nazadnje loti glavnega dokaza za Jezusovo božanstvo — njegovega vstajenja.

»Prerok iz Nazareta je vstal od mrtvih v dokaz, da je on obljubljeni Odrešenik,« dé čisto mirno dijakon. »Ali boš priznal, da je on Odrešenik, če ti dokažem to resnico?«

»Da. Ampak to se ti ne bo nikoli posrečilo dokazati!« odvrne rabi vznemirjen.

»Ali veruješ, da je on res umrl na križu, in ni bil samo navidez mrtev s križa snet in pokopan?«

»Da, o tem niso naši duhovniki z visokim zborom nikdar bili v dvomu,« prizna Sadok radovoljno.

»Dobro. Sicer bi mi pa bilo prav lahko dokazati to reč. Eden izmed vojakov, ki so morali nadzorovati usmrčenje, je sunil mrtveca s sulico v prsi, da je tekla

kri in voda iz odprtega srca. Janez Cebe, dejev, ki je stal pod križem, še zdaj živi. In tudi mnogo drugih očitvidcev bi ti to reč lahko izpričalo in potrdilo.«

»Ni treba. Dokaži mi, da je vstal. Njegovi učenci so ukradli truplo in so raztrosili to laž o čudežnem vstajenju, da bi dražili duhovnike.«

»Zakaj pa jih zaradi te zlobne goljufije niso tirali pred sodišče in kaznovali? In za človeka, ki je sicer umrl, pa ni vstal od mrtvih, kakor je prorokoval, naj bi učenci žrtvovali vse svoje premoženje in svoje življenje obenem? Kakšna neumnost ali kakšna peklenska zlobnost! Oni tudi niso bili kaj takega zmožni. Bili so nekoliko boječi, pa pošteni ljudje, in zdravega razuma. Nikanor in jaz jih poznavamo — precej jih še danes živi, nekateri pa so umrli za svoje spričevanje kot mučeniki.«

»Kaj jih poznaš?« vpraša rabi vznemirjen.

»Midva z Nikanorjem ne poznavamo tistih, ki so videli Vstalega, midva sva Vstalega sama videla. Te moje oči so ga videle.«

»Bila je prikazen, prevara pekla!« vzklikne Sadok.

»Ni bila prevara. On je celo jedel pred nami, in enemu, ki je prej pravil: 'Če svojih rok ne položim v njegove rane, ne bom veroval,' je dejal: 'Podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren.' Tomaž je položil roko v rano Vstalega, pa je pal na kolena in klical: 'Moj Gospod in moj Bog!' Ali je mogla to biti prevara? In ali bi mogel resnični in dobri Bog dopustiti tako prevaro pekla?«

Sadok ni vedel več, kaj bi odgovoril, a se le ni hotel udati.

»Ali si zraven bil, ali si to sam videl, ali si se ga sam dotaknil?« vzklikne končno.

»Enajsteri, ki jih je izbral izmed najvrednejših učencev, so bili priča tega prizora.«

»Samo njegovi prijatelji! Ko bi se bil prikazal svojim sovražnikom, bi rad verjel.«

»Prikazal se je Savlu, največjemu sovražniku njegovega imena, in ga je izpreobrnil v svojega najgorečnejšega apostola.« (Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Shod zaupnikov »Kmečke zveze« za kranjsko-loški okraj bo v nedeljo, 25. t. m. ob treh popoldne v dvorani izobraževalnega društva. Ker se je treba dogovoriti o kandidaturi za naš okraj, pridite v obilnem številu! Tajnik K. Z.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. Uradni list razglašja: V smislu člena III., zakona z dne 26. avgusta 1908., dež. zak. št. 15, s katerim se izpreminja volilni red za deželni zbor vojvodinje Kranjske, se razpisujejo dopolnilne volitve v deželni zbor kranjski poslancev splošnega volilskega razreda in dveh novih poslancev mesta Ljubljane in mestne kurije ter se določajo za njih izvršitev nastopni dnevi: 1. za volitve poslancev iz splošnega volilskega razreda

v volilskih okrajih, zaznamenovanih v § 7 a) deželnozborskega volilnega reda: **14. dan decembra 1908.**; 2. za volitve dveh novih poslancev mesta Ljubljane iz mestne kurije (§ 3., točka 1. deželnozborskega volilnega reda) **22. dan decembra 1908.** Natančnejša določila o kraju, dnevu in uri, kje in kdaj se začne volitev, kakor tudi o uri, kdaj se konča oddajanje glasov, bodo obsežale izkaznice, ki se volivcem dostavijo v smislu § 26. volilnega reda za deželni zbor. Dežela bo volila torej 14. decembra, mesto Ljubljana pa 22. decembra. Pozor volivci! Ne dajte se begati!

Deželnozborske volitve so razpisane. V decembru se bodo vršile. Izmed vseh dosedanjih volitev bodo te brezdvomno najvažnejše,

ker se bo šlo za to, da dobi S. L. S. sama večino v zbornici nad Nemci in liberalci. Če se to zgodi, kar pričakujemo z gotovostjo, potem se bo začelo delo za ljudstvo. Do sedaj je bila S. L. S. vedno v manjšini in ni mogla izvesti načrtov, katere ima v programu. Opozarjamo že sedaj volivce, naj se ne dajo begati raznim liberalnim agitatorjem, ki se bodo začeli kmalu prikazovati na vseh koncih dežele, temuč naj z mirno vestjo volijo kandidate, ki jih bodo postavili zaupniki S. L. S., ki se bodo sešli prihodnji mesec v Ljubljani.

Rdeči Kristan v Tržiču. Debeli Tonček, ki se je preselil v Ljubljano, je začel zadnji čas prihajati v naš trg. Tu zbira okoli sebe mladino in jo vabi v socialistični tabor. Tozadevne sestanke ima v gostilni pri »Zandelnu«.

Naši tržiški gostilničarji so vsi toliko modri, da ne marajo rdečo smrdokavro pod streho. O ko bi še živel stari Zandel, ne bilo bi mogoče priti Kristanu pod to streho. A časi se spreminjajo... Kaj poreče gospod tovarnar Gassner, ko zapelje Kristan njegovo tovarnarstvo! Gospod tovarnar ni pustil združiti se delavstvu v strokovno društvo, bo li morda Kristanu to privolil. Ne bo dolgo, ko bo Kristan tržiškim tovarnarjem postregel s štrajkom. Delavci tržiški! pamet in pokažite vrata od vere odpadlemu rdečkarju Kristanu, ki se debeli od delavskih grošev. Socialist vam ne bo izboljšal vašega stanja, on dela le za svoj žep.

Shodi S. L. S. Na Igu pod Ljubljano je imel 11. t. m. jako dobro obiskani shod državni in deželni poslanec Povše. Nad 500 možgospodarjev je sledilo izvajanjem g. poslanca, posebno, kaj se mora v bodočem zasedanju deželnega in državnega zbora doseči. G. poslanec se je izreklo splošno vsestransko zaupanje. Priporočalo se mu je posebno, da postane cesta z Iga v Ljubljano, ki ima, lahko rečemo, na Kranjskem največ prometa, deželna cesta, ker dotična prošnjia leži že leta in leta pri deželnem odboru. Vodovod za lško vas je zagotovljen. Prepotrebna bi bila cesta čez Gornji Ig na Cerknico. To bi bila najkrajša cesta, ki bi vezala Notranjsko z Ljubljano, nad vse pa bi bila strateškega pomena. — Anton Kraljič, posestnik na Kremenici, je pa v imenu posestnikov prosil, da g. poslanec posreduje, da dobe kmetje živinorejci jake krme: otrobov, preše itd., po znižani ceni iz državnega subvencijskega denarja. Po poldrugo uro trajajočem govoru je predsednik zaključil shod, opozarjajoč posebno, da se zavedamo svojih dolžnosti pri prihodnjih volitvah. — V Smarjeti na Dolenjskem je imel 4. t. m. shod deželni poslanec Mandelj. Obrazložil je gospodarski in kulturni program S. L. S. za delovanje v deželni zbornici, kateri program bo stranka tekom prihodnjih šest let uresničiti skušala. Priporočal je Dolenjcem večje dejansko zanimanje za združeno misel, ker le potem je gospodarski napredek mogoč, zlasti vinarska združba za velik del Dolenjske s sedežem v Novem mestu je za ta del dežele življenjskega pomena. Konečno se je govornik dotaknil tudi zadnjih dogodkov v Ljubljani, ki so razburili vso slovensko javnost. Volivci so izrazili gospodu poslancu in S. L. S. popolno zaupanje. — V Kandiji pri Novem mestu se je ustanovila 12. t. m. »Kmečka zveza« za novo-kmečki okraj. Navzoča sta bila iz Ljubljane deželni odbornik dr. Lampe in tajnik S. L. S. dr. Rožič. Na ustanovnem shodu so navzoči poslastniki, katerih je bilo nad tisoč zbranih, soglasno postavili za kandidata prihodnjih deželnozborskih volitev g. župana Zurca (po domače Štemburja). Gospod župan je sprejel na zahtevo volivcev ponujeno mu kandidaturo, katero so mu že prej ponudili tudi Belokranjci, ki volijo z Novomeščani v novi kuriji.

V Gorici je umrl 8. t. m. izredno nadarjen glasbenik Danilo Fajgelj. Njegovi proizvodi se nahajajo med drugim tudi v Ceciliji in Slovenski pesmarici. Naj počiva v miru!

Predavanja. Približal se je čas, da se bodo pričela za naših društev predavanja. Jako umestno bi bilo v tem času predavati o bosanskem vprašanju. Građiva je dovolj po časopisih, saj vsi časopisi zadnji čas jako obširno pišejo o Bosni, Hercegovini, Srbiji in Črni gori. Kot pripomoček bo dobro došla gg. predavateljem knjiga J. pl. Andrejka: Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini leta 1878, iz dala družba sv. Mohorja leta 1904. Člani društev bodo gotovo z zanimanjem poslušali tako predavanje v času, ko se oči vseh narodov obračajo doli v Bosno.

Premil. g. knezoškofo lavantinski dr. Na- potnik je imenoval dvornega kaplana in kn.-škofijskega tajnika dr. Ivana Tomažiča za duhovnega svetovalca.

Državna podpora za Barjane. Finančno ministrstvo je nakazalo vsled zadnje povodni poškodovanim Barjanom potom tukajšnjega deželnega predsedstva državno podporo v znesku 8000 K.

Za spomenik v Ljubljani umorjenih Slovencev Adamiča in Lundra ter za ranjence se je nabralo že nad deset tisoč kron in še vedno prihajajo darovi. Pobirajo se tudi prispevki za one, ki tiče še po ječah vsled zadnjih demonstracij.

V Zgornjem Tuhinju sta se 11. t. m. slovesno odkrili dve spominski plošči umrlemu patru Angeliku Hribarju. Ena večja na zunanji steni župne cerkve, druga manjša nad vratmi rojstne hiše. Slavnostni govor je govoril preč. p. Konstantin Luzer iz Kamnika; slovesno sveto mašo je daroval kamniški dekan Lavrenčič. Vsa slavnost se je sicer skromno, a popolnoma lepo izvršila. Vsa čast preč. g. župniku zgornjetuhinjskemu, Ivanu Štruklju, ki se je največ trudil in prizadeval, da sta se postavili p. Angeliku spominski plošči. Naj kličeta v spomin še poznim rodovom slavno ime pokojnikov! Hvala tudi vsem drugim, ki so kakorkoli prispevali v to svrhu. Bog jim plačaj! Gotovo bi se bilo še mnogo drugih gg. duhovnikov, oziroma redovnikov in zlasti gg. organistov udeležilo lepe slavnosti; pa bila je, žal, nedelja, ko se omenjeni gospodje le s težavo ali pa sploh ne morejo odtrgati od doma in pohiteti tje, kamor jih žene srce.

Zmaga S. L. S. v Bučki, kjer se je dolgo let šopiril liberalizem, je pri občinskih volitvah bila sijajna. Le še malo krajev je na Dolenjskem, kjer gospoduje liberalci v občini, kmalu se bo ljudstvo otreslo tudi teh zadnjih pijavk. — V Črnem vrhu nad Idrijo, nekdanj neprimamljivi liberalni trdnjavi, je zmagala S. L. S. v vseh razredih. Liberalci se niso upali prikazati pri volitvah.

Morilec vipavskega dekana na smrtni postelji. Na smrt obsojenemu morilcu vipavskega dekana Erjavca, Pangercu, ki je na smrt bolan, so podelili sv. zakramente za umirajoče.

Prenapolnjene ječe v Celovcu. V Celovcu so tako prenapolnjene ječe, da jetnike pošiljajo deželnemu sodišču v Ljubljano. Zadnji čas prihaja vedno več kaznivcev iz Celovca. Do sedaj jih je letos prišlo že nad 100. Pred tednom so orožniki zopet pripeljali devet moških in tri ženske.

V Podlublju ni bilo slavnosti 18. t. m. Vsled nečuvane nemške agitacije proti slovenski slavnosti, ki je bila povodom otvoritve »Delavskega doma« napovedana za zadnjo nedeljo, je vlada pokazala velikansko slabost. Vlada se je Nemcev ustrašila in namestu da bi Slovencev dala za svobodno izvrševanje svojih državljanjskih pravic zadostno varnost, je prepovedala vse nemške protestne shode, katere so nameravali Nemci prirediti v Podlublju s pomočjo turnarjev iz vseh koroških nemških gnezd, prepovedala je pa tudi slovensko slavnost. Slovenci smo na ljubo Nemcem vedno udarjeni.

Ljubljana dobi slovenske ulične napise! V zadnji seji se je baval deželni odbor s pritožbo dr. Ferd. Eggra zoper sklep občinskega sveta ljubljanskega, da dobe v Ljubljani ulice samoslovenske napise. Poročal je občinski referent poslanec Jaklič, ki je predlagal odklonitev pritožbe. Grof Barbo je kot zastopnik Nemcev poskušal s tehniško obstrukcijo in predlagal, da se ves obširni akt z vsemi predakti doslovno prebere. Ker je pa po poslovniku deželnega odbora taka obstrukcija nemogoča, je dal na zapisnik najostrejši protest.

Nato je bila odklonitev nemške pritožbe sprejeta z večino glasov. Seveda se Nemci pritožijo še na upravno sodišče, vendar po prejšnji razsodbi nimajo mnogo upanja, da prodro. **Danes je toliko kot gotovo, da dobi Ljubljana samoslovenske ulične napise.** To je zaslug S. L. S. Liberalci, ki so imeli mnogo let moč v rokah, si niso upali uvesti samoslovenskih napisov, ker so bili zvezani z Nemci. Naša stranka je prosta na vse strani, zato tudi vedno ukrene, kar je prav in kar gre slovenski deželi.

V Artičah na Spodnjem Štajerskem priredi v nedeljo, dne 25. t. m. o priliki obletnice ustanovitve hranilnice in posojilnice Zadruga zveza v Ljubljani okrožni zadrugi shod za Posavje v prostorih gospoda župana Slovenca v Artičah. Začetek ob 3. uri popoldne. — Dnevni red: 1. Namen zadrugnih okrožij; predava zastopnik Zadrugne zveze. Ustanovitev zadrugnega okrožja za Posavje. 2. Ob obletnici ustanovitve hranilnice in posojilnice v Artičah; slavnostni govor. 3. Predavanje nadrevizorja Vlad. Pušenjaka. 4. Razgovor o važnih zadrugnih in gospodarskih vprašanjih. — Zadruga v Posavju! Delujte na to, da se bodo člani načelstva in nadzorstva polnoštevilno udeležili tega, za celo Posavje velevažnega shoda! Kmetje od blizu in daleč, pritežite na shod! — Odbor.

M. Serafina Pleničar umrla. Uršulinski samostan v Ljubljani je tekom pol leta izgubil štiri redovnice. Prejšnji teden je umrla starostinja uršulink M. Serafina Pleničar, rojena v Trzinu, v 78. letu svoje starosti in 58. letu redovnega življenja. Pokojnica je svoja mlada leta zaradi izredno lepega glasu slovela kot primadona uršulinskega kora. Domače samostanske priznanje je proslavila z marsikako ljubko kompozicijo. V šoli je bila matematika njena ljubljanka, zanjo je imela poleg glasbe največ talenta in zanimanja. Zadnja leta zaradi mrtvouda ni mogla ničesar delati; prežive-la jih je v neprestani molitvi in pripravi na smrt. Dal ji Bog bogato plačilo!

Socialni demokrat in prisega. V neki socialno-demokratski gostilni (ki jo za enkrat zamočimo!) na Cerkljanskem se je vršil te dni naslednji dvogovor: Liberalci reče socialnemu demokratu: »Ako hočeš dobiti tvojo pravdo, potrebuješ prič, ki bodo zate prisegle«. Socialni demokrat: »Kaj prisega; jaz dobim ljudi, kolikor čem, ki mi bodo za en goldinar cel dan po krivem prisegli!« — Žalostno, a resnično!

Celje. Dne 12. t. m. smo spemili k zadnjemu počitku Ivana Stergarja, brata lazarista in organista pri Sv. Jožefu. Oni, ki so v Celju študirali, ga imajo še gotovo dobro v spominu, kajti iz njegovih dobrih rok so prejeli mnogokrat kruha in hrane. Pogreba se je udeležila tudi orgljarska šola s 24 učenci, kateri so mu zapeli ginljivo pesmico »Mrtvaški zvone«.

Samoumor. Na Premskovem pri Kranju se je dne 12. oktobra na podu obesil Jožef Hudobivnik; zapustil je ženo in tri otroke. Vzrok je pijančevanje. V kranjski okolici špirit vedno huje podira svoje prijatelje.

Deželnozborske volitve v Istri. Sedaj je politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri določilo tudi slovenske kandidate v kmečki skupini. Kandidatje v drugem voliv. okraju z glavnim voliščem v Kopru gg.: Matko Mandič, profesor v Trstu; Josip Valentič, učitelj pri Sv. Antonu. — V tretjem volivnem okraju z glavnim voliščem v Voloskem gg.: Matko Mandič, profesor v Trstu; dr. Gjuro Červar, odvetnik v Voloskem. — V četrtem volivnem okraju z glavnim voliščem v Pazinu gg.: dr. Duško Trinajstič, odvetnik v Pazinu; Avguštin Rajčič, nadučitelj v Voloskem-Opatiji. — V petem volivnem okraju z glavnim

voliščem v Buzetu gg.: Ivan Sancin, učitelj poljedelstva v Buzetu, in Simo Červar, župnik v Zdrnju. — V šestem volivnem okraju z glavnim voliščem v Krku gg.: Anton Andrič, umirovljeni župnik v Krku, in Simo Kvirin Kozulic, posestnik v Malem Lošnju.

Mladeniški shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici je dobro izpadel. Govorili so gg. dr. Hohnjec, Žebot, Stuhec Jan. in Stuhec Jakob, Babič, Sut in drugi. Po shodu so domači fantje zelo dobro igrali igro: »Sinovo maščevanje«. Največ zaslug za dober izid gre č. gg. Bratušku in Ozvatiču.

Štajerska volivna reforma. Politični odsek štajerskega deželne zboru se je v petek posvetoval o volivni reformi. Odsek je sklenil, da se število poslancev pomnoži od 71 na 84. Virilisti bi dobili 3 poslance, veleposestvo 12, mesta, trgi in industrijski kraji 28, trgovski zbornici v Gradcu in Ljubnem 6, kmečke občine 28, nova splošna kurija 10. Krščanski socialci so želeli, da bi se vsi industrijski kraji izločili iz kmečkih občin. Tej želji pa je večina le deloma ustregla. Kakor poročajo graški listi, so tudi spodnještajerski trgi združeni v volivni okraj, kjer bi mogli Slovenci prodreti s svojim kandidatom. V tem okraju so: Mozirje, Gornjigrad, Ljubno, Zalec, Št. Jurij, Središče, Vransko, Braslovče, Kozje, Šmarje, Veržej in Rajhenburg. Število deželnih odborikov se pomnoži od 6 na 7. Enega voli veleposestvo, dva cela zbornica, dva zastopniki trgov in mest, dva pa kmečki poslanci, in sicer tako, da kmečki s poslanci nove kurije zapisejo le eno ime. Izvoljena sta pa tista dva, ki dobita največ glasov. Slovenska kmečka zveza upa pri prihodnjih volitvah za deželni zbor zmagati v vseh kmečkih okrajih slovenskih. Ne bode se ji treba vezati ali sklepati kompromisov z liberalno stranko. Sama bo dovolj močna, da pogazi vse nasprotnike. Ljudstvo ji zaupa, in v tem je njena moč.

V goriškem deželnem zboru vladajo še vedno bolj napete razmere. Kričavi Gabršček hoče po vsej sili postati deželni odborik. S. L. S. se po vsej pravici upira z vsemi silami proti tej nakani Gabrščekovi. Ljudstvo goriško bo hvaležno poslancem S. L. S., ako se jim posreči preprečiti Gabrščekovo izvolitev.

Laške demonstracije proti goriškim Slovincem. Umeščenje goriškega župana J. Bombiga se je vršilo pretečni teden. Bombig je imel obsežen govor, Slovincem seveda ni omenjal nič. — Zvečer je bila razsvetljava in bakljada. Najeta fakinaža je tulila po ulicah, balončki so bili lepo razvrščeni: belo, zeleno, rdeče, torej v laških barvah, kolesarji so letali okoli, okinčani v laških barvah, barabe pa so kričale in pele Slovence žaleče pesmi: Maramco, Lasse pur itd. Poleg tega pa so kričali korak za korakom: Abbasso i ščavi! **Ta pohod po mestu je bila nesramna, proti Slovincem naperjena demonstracija.** Politična oblast je lahko vedela, kaj bo. Zakaj je torej pustila vse to? To je tisti duh, ki nam je znan izza binokostnih demonstracij. Slovenci v Gorici pa le napredujejo.

Obsodbe radi nemških demonstracij v Mariboru. Obsojeni so bili v Mariboru na težko ječo: Skofiber na dva meseca, Šalamun na 6 tednov, Nerath na en mesec, Strniša in Červený vsak na en mesec, vsi imajo težko ječo, poostreno s postoni vsak teden. Jamernik je obsojen v en teden navadnega zapora. Vsi drugi so oproščeni. Nemci so zelo poparjeni radi obsodb.

Socialni demokrat zabodel Slovence. Iz Trsta poročajo: Pri Sv. Ivanu so se v neki gostilni sprli Slovenci in socialni demokratje. Preprij se nadaljeval na cesti. Tu je neki socialni demokrat, rodom Slovenec, zasadil Slovence Separju nož do ročaja v prsi. Separja so težko ranjenega prepeljali v bolnico.

Umrl je 6. t. m. naročnik našega lista »Domoljuba« občinski sluga Janez Kraševce iz Nove vasi št. 9 po mučni bolezni. Prosil je, da bi se ga v tem listu naznanilo in priporočilo za molitev.

Nova Spillmanova povest. Angelj sužnje v. Cena 40 vinarjev, kart. 60 vinar. Povest nas vede v Brazilijo-državo Rio de Janeiro. Popisuje nam angeljsko-čisto življenje Marije, hčerke bogatega veleposestnika Rodrigueza. Popisuje nam pa tudi življenje ubogih trpinov-sužnje, za katere se je Marija popolnoma žrtvovala, dosegla sicer velike uspehe, a je postala žrtev krščanske ljubezni. — Nič manj zanimive so prej izdane Spillmanove povesti. Vsak mlad, kakor dorašel bralec jih čita z velikim zanimanjem: Prisega huronskega glavarja. Cena 40 vinar., kart. 60 vin. — Boj in zmaga. Cena 60 vin., kart. 80 vin. — Korejska brata. Cena 60 vin., kart. 80 vin. — Rdeča in bela vrtnica. Cena 40 vin., kart. 60 vin. — Zvesti sin. Cena 40 v., kart. 60 vin. — Kraljičin nečak. Cena 60 vin., kart. 80 vin. — Tri indijanske povesti. Cena 60 vin., kart. 80 vin. — Sultanovi sužnji. Cena 60 vin., kart. 80 vin. — Arumugam, sin indijskega kneza. Cena 40 vin., kart. 60 vin. — Ujetnik morskega roparja. Cena 40 vin., kart. 60 vin. — Praški judek. Cena 40 vin., kart. 60 vin. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Zemljevid balkanskega polotoka, kjer se vrše najnovejši politični dogodki, je ravno izšel v najnovejši izdaji pri založništvu G. Freytag & Berndt na Dunaju VII/1. Boljšega zemljevida o Bolgariji, Srbiji, Bosni in Hercegovini ter Turčiji ni lahko dobiti. Dobiva se za ceno 1 K 20 vin. tudi v Katoliški bukvarni, ali pa naravnost pri založniku na Dunaju VII/1., Schottenfeldgasse št. 62.

»Družinska Pratika« s podobo sv. Družine je v kratkem času, odkar je izšla, že našla pot v več tisoč slovenskih rodbin po širni Sloveniji. Povsod, kamor pride, se izražajo zelo pohvalno o njej; posebno ne morejo prehaliti lepih slik in raznovrstnega beriva. Splošno se ljudje čudijo, kako je bilo mogoče za borih 24 vinarjev dati založništvu toliko in tako lepih raznovrstnosti. Posebno laskava priznanja je dobilo založništvo od raznih štajerskih bralnih in izobraževalnih društev, ki slovesno obljubljajo, da bodo odslej agitirala le za to edino našo pratiko.

Na mnoga vprašanja glede letošnje jubilejne »Družinske Pratique« odgovarjamo, da se dobi ista za ceno 24 vin. izvod skoro pri vseh trgovcih po deželi in po mestih. Kjer bi je pa ne bilo dobiti, naj si jo pa somišljeniki naroče naravnost iz Ljubljane, kjer rade volje med drugimi postrežeta tudi »Katoliška bukvarna« in pa prodajalna Katol. tiskovnega društva. Treba pa je v tem slučaju poslati 10 vin. več za poštino. S tem bodi odgovorjeno vsem, ki žele morda pismenih odgovorov. Obenem se pa zahvaljujemo za pojasnila glede posamičnih trgovcev v posamičnih krajih.

Gorenjske novice.

Iz Polhovega gradca.

g Cerkev sv. Nikolaja na Dvoru dobi novo streho iz eternita, kar bo gotovo vseh vsem dobromislemcem v soseski, ki bodo s svojo darežljivostjo popolnoma pokrili stroške.

g Svoji k svojim! Komaj so po ljubljanskih ulicah nehale pokati puške, že je nemški trgovec Johann Knaus iz Št. Vida na Koroš-

kem odpovedal naši mlekarji nakup domačega sira. Spravil nas je v zadrego ter nam pokazal, kako se izvaja geslo: Svoji k svojim! **g Čistega dobička 1485 K 92 vin.** je imela naša domača hranilnica v zadnjem letu 1907., ki smo ga pa njeni udje na občnem zboru volili za domače koristne naprave in za prispevek domači in črnovrški občini. Če bi pa vsak vlagal samo v domačo hranilnico, bi pa še več domačega denarja doma ostalo, saj ga rabimo za marsikaj. Koliko se stori za povzdigo tujega kapitala, ki nas potem tlači!

Iz ljubljanske okolice.

Dol pri Ljubljani. V nedeljo, 11. oktobra, je bil pri nas javen shod za tukajšnje »Kmečko zvezo«. Govoril je naš državni poslanec dr. J. Krek o delovanju državnega zbora ter o nalogah in delu, ki čaka prihodnji deželni zbor. Poročilo je bilo kaj zanimivo, poljudno in temeljito, kakor ga more podati le strokovnjak. Zbrani možje so z največjo pazljivostjo poslušali ter se lahko prepričali o dvojem: kako izvrstna moč zastopa njihove koristi in pa da je S. L. S. res to, kar ime pove, prava ljudska stranka. Poteguje se dosledno za koristi široke mase ljudstva; kolikor več zaslonbe bo imela v ljudstvu, toliko več bo zanj lahko storila. Shod je bil na prostem in prav dobro obiskan; prišli so tudi možje iz svetohelenske župnije z novim župnikom, da se pogovore s svojim poslancem o nujnih zadevah. Pokazala se je pri tej priliki lepa edinstvo med možmi naše župnije, ker so se zborovanja udeležili tudi taki, ki so sicer S. L. S. bili nezaupljivo po strani gledali. Prepričali so se lahko, da nikakor ni sramotno pripadati stranki, ki vse žrtvuje, da deželo gospodarsko povzdigne, ljudstvo pa ohrani verno in moralno. — Pogrešali smo tudi drugih, ki bi bili prav lahko prišli, ker ni vsak dan prilika slišati takega govornika in podučiti se o stvarih, ki morajo zanimati vsakega poštenega kršč. moža. Kaj se hoče! Vsaka šleva se ni mož... In pa ljuba pijačica, kaj ne, ko bi te ne bilo! Nekaterim se vse odvdeč in nepotrebno zdi, razun »glažka«. Se čimdalje bolj spoznavamo.

Borovnica. Nedeljo, 25. t. m. se ponovi zadnja otvoritvena predstava na željo občinstva, ki se ni moglo udeležiti otvoritve precej po krščanskem nauku — s sledečim sporedom: 1. »Naš dom«, moški zbor; 2. »Pozdrav«, mešani zbor; 3. »Tovarišija«, mešani zbor; 4. »Pri gospodi«, dvodejanska veseligr; 5. »Za letovišče«, enodejanska burka. — Znižana vstopnina.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Izjava. Ker sem slišal, da imajo nekateri Goričani mene za dopisnika »Iz Gorič nad Kranjem« v »Domoljubu« v številki 41., z dne 8. oktobra, izjavljam, da nisem z onim dopisom v nikaki zvezi. — Franc Urbanec, bogoslovec, Ljubljana.

g Iz Moravč. V petek, 16. oktobra smo spremili k večnemu počitku občesposlovanega očeta Gašperja Prosenca, ključavničarja. Rajni je doživel izredno visoko starost 88 let, zato je vedel povedati dokaj zanimivega iz nekdanih dni. Bil je izkušen mož, stare korenine, zvest krščanskim nazorom do zadnjega dihleja. Lahka mu zemlja!

O blagor jim, ki v Bogu spé,
zdaj so obrisane solze
in rajski Jan,
in večni dan,
napočil je za nje.
Telo naj v črni zemlji spi,
a duša pa
naj vrh zvezd
se v večnem raju veseli.

Pogreba se je udeležilo izobraževalno društvo z zastavo. Društveni pevski zbor je pel žalostinke pred hišo žalosti in na pokopališču. — Zadnji dopis o ljudski hranilnici in posojilnici je bil pisan zelo nejasno. Ker so ga nekateri napačno razumeli, bodi povedano v pojasnilo: Nihče naj ne misli, da omenjeni promet 230.700 kron pomeni za celo dveletno dobo obstanka posojilnice. Dotično svoto prometa ima posojilnica letošnje leto, začeni od 1. januarja do meseca septembra. To naj se vzame blagohotno na znanje. — Po moravski okolici razsaja že dalj časa med otroci škrlatinka.

g Iz Gorij. Dne 14. t. m. je gorjanski cerkveni pevski zbor zapel naši gospodični učiteljici krasno podoknico: »Oj hišica očetova«. Za tem je gđc. Francka Črnetova v imenu vsega zbora čestitala in ji podarila krasno diplomu. Potem pa so zopet zadoneli glasovi pevcev. Želimo, da bi gospodična učiteljica še dolgo let delovala med nami!

g Iz Škofje Loke. Katoliško izobraževalno društvo je priredilo 11. t. m. gledališko predstavo: »Za pravdo in srce«. Dejanje se vrši za časa kmečkih uporov. Ker je igra lepa, se bo ponovila v nedeljo, 25. t. m., takoj po krščanskem nauku. Prijatelji društva, pridite gledat!

g Škofjeloškemu županstvu bi priporočali, naj bolj pazi na nočni mir. Prav nič bi ne škodovalo, ko bi bila kavarna zaprta že o polnoči. Pa kaj, kronce, kronce!

g Iz kapucinskega samostana je prestavljen P. Erhard v Celovec.

Dolenjske novice.

Iz St. Ruperta.

d Šolska slavnost Št. Rupertu se je povodom 60-letnega cesarjevega jubileja krasno izvršila. Dne 3. oktobra je bila sveta maša za cesarja, ko se je tudi blagoslovila šolska zastava, ki jo je podaril g. Anton Mavsar. V vzornem redu so prišli učenci v cerkev — pred vsemi pa je korakala četvorica Slovenk-učenk v narodnih nošah, ki so nosile pred nerazvito zastavo trak slovenski, cesarski in trak, na katerem je ime dobrega darovatelja. Po blagoslovu je imel domači g. katehet nagovor do učencev in jih bodril k pokorščini in hvaležnosti, nakar je bila sveta maša. Za tem pa se je šolska mladež podala na res lično prirejen prostor v šoli. Tu pa je g. nadučitelj pokazal svojo spretnost: otroci veliki in mali so se vrstili in deklamovali ljubke domoljubne pesmice ali pa govorili kratke, a jedrnate govore in se navduševali v ljubezni za domovino in cesarja. Vmes pa so se prepevale krasne pesmice, kjer se je zapazila spretnost in trud učiteljev, da so toliko množico otrok tako blaglasno in vrljo izvežbali. Po izvršenih pesmih in deklamacijah se je vršila veselica in so bili otroci pri tem obdarovani s klobasami in kruhom. Tega pač otroci ne bodo kmalu pozabili. Cesarjev jubilej ob 60-letnici bode v mnogem oziru nepozaben.

d Umrla je gospa Marija Avbelj, nekdanja posestnica gradu Zapuže, stara že čez 90 let. Naj v miru počiva blaga gospa!

d Vinski trgovci z Gorenjskega, ki hočete še pristnega dolenjskega cvička, pridite ponj v Št. Rupert. Vino je zelo poceni. Na razna vprašanja daje radevolje pojasnila g. kaplan Strajhar. Samo tu imamo še pristno staro trto, in letošnji mošt bode dober! Pridite in s tem pomagajte ljudstvu, da spravi pridelek v denar!

Trgovinski prostori v hiši Hranilnice in posojilnice ravno pred

cerkvijo so na razpolago poštemu trgovcu, ker je dosedanji najemnik Oroslov Fugina odšel. Trgovina bi bila ena najugodnejših, kar jih ima Št. Rupert. Ljudstvo sicer zahteva, da bi se napravilo konsumno društvo, toda mislimo, da če bi se oglašil poštem trgovec, bi ljudstvo bilo tudi zadovoljno.

Iz Mirne.

d Vozni red za železnico Trebnje - Šent Janž je že natisnjen, pa naš »železni konj« je »štativ«. Dolgo se nam že obeta, pa še ne vozi. Sedaj je določeno, da se otvori začasno železnica 15. novembra. Če bo le res!

d Dne 13. novembra bo tehnična kolavdacija nove železnice. Kmetje, pazite na svoje pravice pri progji. To je zadnji čas. Združite se in si skupno najmite zastopnika.

d Dovoze ceste na razne kolodvore Trebnje-Št. Janž so bile potrjene in otvorene dne 9. in 10. t. m. Glavni kolodvori na tej progji so trije: Mirna, Mokronog in Krmel pri Št. Janžu. Postajališča bodo pa tudi tri: Gomila, Rakovnik in Pijavice.

d Po Ševniški hosti se klati neka opica, ki je ušla nekemu tržaškemu komedijantu. V soboto zvečer je celo noč vpila kot nekateri mirnski fantje, kadar imajo »opico«.

Belokranjske novice.

d Lažnjivi kljukec, črni »Belokranjec« je zopet iztuhtal neko novico »o svetem Šukljetu«. Pisači in mazači Maceletove sorte pač dobro poznajo svoje pristaše, ki bi jim verjeli tudi, če bi pisali, da je Julij Macele imenovan za kralja Bosne in Hercegovine. No, pa zgodnica o svetem Šukljetu še ni tako slaba. Le poslušajte g. dr. Kuder in kompanija! Svetnike častimo in kličemo na pomoč, ker njih prošnja veliko velja in so prijatelji božji! Šukljetovo ime je pri visoki vladi na Dunaju in v Ljubljani tudi mogočno in njegova beseda veliko premore. To vedo liberalci in klerikalci! Ker pa liberalci nimajo svetnikov v nebesih, se spodobi, da toliko bolj častijo posvetne svetnike! Gospodu Šukljetu pa vsa čast, da ga liberalci prištevajo svetnikom, ki so najbližji prestolu...

d Zdihujejo in jokajo naši liberalci v svojem »Belokranjcu«, ker jih je »Domoljub« dejal v zheito in jim izprašuje njihovo kosmato vest. Pravijo, da je vendar Kristus učil, naj se ljubimo med seboj in naj molimo za svoje sovražnike! Dobro, dobro, to tudi mi vemo! Ali vam je pa znano, kako je Kristus ravnal z judovskimi liberalci, ki so se imenovali farizeji? Ali ni Kristus rekel tudi: Varujte se krivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčji obleki, vnotraj pa so zgrabljivi volkovi! Zato mi, ki vas poznamo, ljudi svarimo, naj se vas ogibajo. Zakaj se norčujete iz procesij, iz molitve in drugih pobožnosti, zakaj lažete o duhovnikih in si izmišljate o njih razne zgodbe, ki se nikdar niso zgodile?! Dokler bode napadali našo sv. vero in po časopisih prodajali svoje neslanosti — bodite pripravljeni, da boste dobili odgovor, da vam bo brenčalo po ušesih tri mesece in pol! V svojem prismojenem »Belokranjcu« proslavljate Trubarja, ki je od vere odpadel, slavite Rusa Tolstoja, ki je bil zaradi svoje nevere izobčen iz pravoslavne ruske cerkve, a naravnost odsvetujete in branite slaviti šestdesetletnico našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., kakor da bi bil naš dobri cesar kriv, če so vojaki v Ljubljani streljali na Slovence. Ali je potemtakem tudi cesar kriv, če n. pr. kak cesarsko-kraljevi poštar koga ogoljufa za kakih 10.000 kron? Ali je cesar kriv, če se kak cesarsko-kraljevi uradnik kje grdo ob-

naša? Pojte se solit s tako modrostjo! In v taki čedni, brezdomovinski družbi se nekako najbolje počuti g. dr. Kuder, sodnijski adjunkt v Crnomlju, ki pa vendar svoje obsodbe sklepa v imenu Njih Veličanstva cesarja! Brezverski in brezdomovinski listič »Belokranjec« pa izhaja v Gradacu, v oni nesrečni občini, ki ima na svojem občinskem pečatu — kot smo slučajno zvedeli — tako lep napis: vse za vero, dom, cesarja! Sramota za Gradac!

d »Belokranjec« ima duhovnike zelo v časti. To se vidi zlasti iz teh-le besed: »Toda kaj je sledilo potem (po kmečkih uporih)? Kmete so pobili kot živino... Nalili so v kmetova srca strup ponižnosti... ker so dali njemu za vzor Kristusa Križanega, sebi so prihranili Kristusa kralja, a Kristusa dobrega pastirja so vzeli v zakup, skrili so ga ljudstvu.« Tako očita »Belokranjec« duhovnikom. Kajpada je vse to velika laž; kajti zgodovina nam kaže, da so bili tudi v tistih hudih časih ravno duhovniki najboljša opora ljudstvu, da ni popolnoma obupalo. Sram te bodi »Belokranjec«, take pisave!

d Podzemeljski župan hoče biti liberalec skozinsko. Zato je poliberalil tudi svojo živino v hlevu. Ker hoče pa vlada sedaj pomagati kmetom večinoma s »klerikalno« krmo, se župan po pravici boji za svoje blago (živino). Zahteval je torej, naj mu pošljejo liberalne krme, drugače je sploh ne mara.

d Novo šolo, dvo- ali trirazredno, bi radi v občini Gradac. Lepa misel to; nova luč bi zasvetila v Gradacu. Gradačani imajo pa upanje, da bo ta nova luč prav liberalna. Misel je torej jako lepa. A kaj, hudimana, ko je pa povsod treba denarja. Da bi gradaška mala občina sama plačala šolo, se je pa še gospodu Juliusu videlo prehudo. Zato so se obrnili na Podzemeljsko občino, naj ona prispeva polovico stroškov za novo šolo. Župan Klepec in nadučitelj sta bila z veseljem voljna prispevati. A ko je prišla stvar v razpravo, se je pa nekaj odbornikov menda strašno uprlo tej nakani. Vidi se, da je vsaj nekaj odbornikov, ki imajo pamet na pravem mestu. Kajti, da bi občina Podzemelj prispevala toliko za novo šolo, potem pa še sama brez gradaške vzdržavala svojo trirazrednico, s tem bi pač davkoplačevalci bili malo zadovoljni.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Mirna peč. Pred kratkim se je ustanovila v Mirni peči nova »Ljudska hranilnica in posojilnica« in je začela poslovati dne 18. oktobra; ona je članica »Združne zveze« v Ljubljani. Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % in se sprejemajo od vsakega, ali je ud ali ne; posojila se dajejo po 5 1/2 % na poročstvo, po 5 % pa na intabulacijo. Hranilnica ima svoj prostor v župnišču. Udje načelstva sodelujejo popolno brezplačno. Novi zadrugi želimo kar največ uspeha v gmotnem in moralnem oziru. Le pogumno naprej!

d Velik shod in občni zbor kmetске zveze za dekanijo Trebnje bo 25. t. m. v Trebnjem popoldne ob pol treh v dekanjskih prostorih. Govorila bosta državna poslanca dr. J. Hočevnar in dr. Krek na posebno željo naših kmetov. Podalo se bo poročilo o delovanju in določila smer za naprej. Zaradi bližnjih volitev iz splošne kurije je shod še večje važnosti. Povabljeni so vsi posestniki in volivci iz splošne kurije. Pridite prav množtevno iz Mirne, Št. Ruperta, Trebelnega, Mokronoga, Sv. Križa, Cateža, Št. Lorenca in Trebnjega. Pokazati moramo sami zanimanje za dobro stvar, da nas bodo bolj upoštevali. Po končanih govorih bo vsak lahko povedal tudi lastne misli in želje. Torej 25. oktobra vsi na shod kmetске zveze!

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Že je tri tedne kar stoji dovršena naša župna cerkev, in vendar ga ni skoro dneva, da bi je ne prišel občudovat kak odlični gost. Naj imenujem le prebлагородno gospo Hotschevar iz Krškega, ki je došla v spremstvu svojega nečaka polkovnika bl. g. Borsky, preč. g. župnika Renier in pa vladnega svetnika in okr. glavarja v Krškem, g. Ivana Tekavčič. Prebl. gospa Hotschevar je zraven svojega velikodušnega daru 2000 kron, ki jih je že lansko leto poklonila naši cerkvi, zopet sedaj obljubila darovati treje dragocenih altarnih pregrinj. Bodi ji na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala! — Izmed mnogih obiskovalcev naj še omenim gospoda monsignora Jožefa Fr. Buh, generalnega vikarja iz Duluth v Ameriki, preč. g. kanonika in zlatomašnika Tom. Kajdiža, preč. gosp. kanonika Feticch-Franckheima itd. Vsi so bili presenečeni nad tako krasno in lahko zidavo cerkve. Nekdo je celo laskavo pripomnil, da je ni lepše na Dolenjskem. Pač res, vsa čast dosedaj še malo poznanemu stavbeniku-rojaku g. Scagnetti-ju. Delo ga samo priporoča! Cerkev sestoji pravzaprav samo iz velikanske kupole, stranski prostori tvorijo bizantinski križ. Kupola je železobetonsko delo g. Pontello iz Ljubljane. V premeru ima 22 metrov. Porabilo se je za kupolo 150 m³ peska, 4 in pol vagona cementa, 10.000 kilogramov debele žice — in vendar s kako lahkoto se vzdiguje cel obok! Poživljajo pa še kupolo lična, tanka rebra. Zanimivo je, da je ni stvari, niti najmanjšega člena, ki bi se ne skladal z romanskim slogom cerkve: moderne spovednice s tremi vratmi, lične klopi iz macesnovega lesa, ki nosijo kot okrasek vitke stebriče, slične onim, ki se vijejo ob cerkvenih stenih, primerni altarni nastavki, krasna večna luč, originalni svetilniki in lestenci in drugo, vse to se zlija v harmonično celoto z romansko obliko cele stavbe. — Poglejmo še pročelno stran! Najbolj pade v oči krasna rozeta ali okroglo okno, ki je sestavljena iz geometričnih ornamentov ali krogovičja, v katerem se vrstita krog in pa trolist (Dreipass). Na prvi pogled se zdi rozeta majhna, a ima pet metrov v premeru! Veličasten je tudi portal, ki ga lepšata po dva v posnetih stenah z arhivoltami spojena stebriča. Razun križevega pota, ki je pa že v delu in pa orgel, imamo že vso notranjo opravo: pa tudi orgle upamo, da bodo postavljene v teku prihodnjega leta. Naj omenim še, da se tekom zidave ni zgodila niti najmanjša nesreča. Da v resnici ponosni smo Križevci na svojo »katedralo«, ponosni tudi na domačega gospoda župnika, ki je s svojim velikodušnim darom (20.000 K) vžil domačin poguma, da smo sploh začeli cerkev v tem velikem obsegu zidati — čast mu pa tudi radi tega, ker je s svojo železno vstrajnostjo pripomogel, da se je stavba v tako kratkem času dovršila. Hvala tudi g. Kerinu st., ki je daroval spovednice, g. Francu Kerinu ml. za večno luč, g. Mart. Colariču za lepo omaro v žargradu itd., pristržna hvala vsem, ki so donasili denarne prispevke! Čast zlasti občini, ki se ni bala, četudi potom doklad, prevzeti denarno vprašanje v svojo oskrbo. Največja čast in hvala pa velja seveda Bogu, ki je rosil obilo blagoslova na človeško delo.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n »Dekliška zveza« je imela dne 11. oktobra svoj veseli dan. Priredila je veselico, ki je bila prav mnogoštevilno obiskana. Vese-

lica se je prav dobro obnesla v moralnem, kakor tudi v gmotnem oziru. Diletantije so predstavljale trodejsko igro: »Najdena hči«. Igrale so tako izvrstno, da je težko presoditi, kateri bi določili prvo mesto. Vsaka se je v svojo ulogo vživela, vsaka je bila na svojem mestu. Brez strahu bi lahko nastopile pred izobraženejšim občinstvom. Ženski zbor je pel tri ljubke pesmice. Tudi pevke so prav dobro rešile svojo nalogo. Deklamovalki istotako zaslužena pohvala! A največ pohvale gre našim vrlim tamburašem. Ti so se našim ljudem tako priljubili, da je gotovo pri vsaki veselici naval občinstva, kakor hitro izvedo: Tamburaši nastopijo. Nekam prazno bi bilo v našem društvu, da nimamo tamburašev, ki nam pomagajo podučno združevati s prijetnim. Vsem veljaj: Naprej! Trud ni zastonj.

n **Nepotreben strah.** Odmevi daljnih ljubljanskih demonstracij so se pokazali na neznamen način tudi pri nas. Šneperska graščina ima po gozdu svoje lastne ceste in ob teh cestah table, na katerih se šopirijo nepotrebni nemški napis na prvem mestu. Par takih nemških napisov je bilo zadnje dni pomazanih. Gotovo nič posebnega. A generalnega zastopnika šneperske graščine, gosp. Schollmayr-Lichtenberga je obšel tak strah, da se je takoj obrnil v Ljubljano s prošnjo za pomnožitev orožniškega osobja. Prošnji se je ugodilo. Iz Ljubljane so se pripeljali orožniki, ki so dolgo časa brez vsakega posla pohajali okrog gradu. Pač nepotreben strah! A še več! S tem, da je g. Schollmayr-Lichtenberg pozval orožništvo v loško dolino, spravil je v slab glas njeno miroljubno ljudstvo, kot bi bili bogzna kakih tolovaj, ki hočejo naskočiti grad. Ko bi se bil dal g. Schollmayr-Lichtenberg voditi trezni pameti, ne pa strasti, bi gotovo ne bil storil tega nepremišljenega koraka. Kdaj je pa še naše ljudstvo zavzelo sovražno stališče nasproti graščini, dasi je imelo večkrat že dovolj povoda za to? Le pomislite na nepotrebne nemške napise na prvem mestu, spomnite se uradniškega osobja, ki je z malimi izjemami nemško, od priganjača delavcev, strupeno zagrizenega Kočevarja Karkerja, do vas, gospod generalni zastopnik, ki tako radi povdarjate: »Ich bin ein Deutscher« (»Nemec sem«), dasi nam je znano vaše ne ravno daljno slovensko sorodstvo in kraj rojstva. Za dobro plačane službe, ki bi jih lahko opravljali domačini, dobivate nemške Korošce, za slabejši zaslužek se seveda porabijo Slovenci. To počenjanje gleda naše ljudstvo že dolgo časa in vsikdar je bilo skrajno mirno. In na to ljudstvo kličete sedaj orožnike! Recite kar hočete, g. Schollmayr-Lichtenberg, a lepo to ni bilo od vas in s takim postopanjem si gotovo ne boste pridobili simpatij pri ljudstvu.

Vipavske novice.

n **Še enkrat v Logu.** V nedeljo, dne 11. oktobra so praznovala vse vipavske dekleške Marijine družbe pri Mariji v Logu lurski jubilej. Ob 2. uri popoldne so se zbrale društvene pred cerkvijo in nato odkorakale v procesiji v cerkev, pojoč pesem lurskega rožnega venca. Zastav smo našli devet. Prišedši v cerkev so zapele ono znano himno Marijinih družb: »Pri tebi, o Marija, zbrane...« Za tem je stopil na leco generalni voditelj vipavskih Marijinih družb, g. župnik podraški Gustav Koller in govoril o pomenu lurskih čudežev in navduševal društvenice, naj se vestno drže novega navodila, izdanega za vse vipavske Marijine družbe. Dal Bog in Marija izprosi, da bi njegove dobrohoteče besede rodile obilno sadov! Po pridigi je bil sv. rožni venec in pete litanije Matere božje. Po zahvalni pesmi nam je dal g. dekan blagoslov z Najsvetejšim. Nato so društvenice zapele še par Marijinih

pesmi in konec je bilo priprostemu, pa vendar presrečnemu slavlju. Društvenicam pa kličemo: Naprej za Marijo do Marije v nebesa!

n **Shod »Kmetijske zveze« in zaupnikov v Vipavi.** V petek, dne 16. oktobra je bil v prostorih vipavskega izobraževalnega društva shod vipavske »Kmetijske zveze« in obenem shod zaupnikov. Shod otvori naš poslanec g. Janez Lavrenčič in pozdravi vse zaupnike, zlasti pa navzočega deželnega odbornika g. dr. Lampeta in ga prosi, naj razjasni položaj zlasti glede bližajočih se deželnozborskih volitev. Nastopi g. dr. Lampe, živahno pozdravljen in razvil sledeče misli. Letošnje volitve dne 14. decembra ne bodo nove volitve, samo staro suknjo, ki je postala prekratka, bomo malo podaljšali. Načelo naše stranke je, naj se odpravi razlika stanov. Ne gre nam v glavo, zakaj bi bil en graščak več vreden kakor en kmetijski posestnik in en jurist ali sodnik več kot človek, ki stanuje slučajno v mestu ali trgu — recimo v Postojni in zakaj naj bi bil en postojnski »šuštar« več vreden kot njegov tovariš na deželi? Graščakov niti 80 ni več, pa volijo deset poslancev. Če bo šlo tako dalje — in šlo bo — bo imela ta vrsta kmalu več poslancev nego volivcev. Krivica je, da pride milijonar, fabrikant ali žid iz tujine, pa si kupi pri nas od razreda, ki je obsojen v smrt, graščino in postane volivec v peščici onih, ki volijo celih deset poslancev. Tudi razlika med mesti in kmeti mora pasti. Zakaj bi kmetje po trgih, odvisni od državnega uradništva in obrtniki imeli več pravic od kmetov na deželi? Enaka pravica za vse. Kdor pošteno služi svoj kruh, naj bo enak drugim. Za državni zbor se je cesar vdal, za deželni zbor in za občinske zastope je pa izjavil, da te pravice ne dá. Pač pa je potrdil zakon, da se priklapi še splošna kurija, v kateri se bo volilo po splošni in enaki volilni pravici. In v ti kuriji bo vsak glas enak, enak glas grofovski z glasom zadnjega kmeta. Mi gremo pa naprej, to je samo prehodna doba, za zdaj smo zadovoljni s tem, prihodnjič pa gremo dalje — do zmage. Norec pa bi bil, če ne bi mogel skočiti s tal v prvo nadstropje, pa bi rekel, ostanem pa na tleh, po stopnicah nočem. Lahko rečemo, da je to že velikanski napredek in da v tisoč letih nismo toliko napredovali, kot smo v zadnjih desetih. Bosna in Hercegovina postaneta novo upravno telo in mi smo zastopniki velike ljudske misli, da spravimo kulturo krščansko in organizacijo tudi tje doli. Mi gremo naprej na Balkan — proti Turčiji. In te naše misli je oseba, ki stoji blizu cesarskega prestola. Doseči hočemo, da postanemo vsi bratje, ne le po krvi, ampak tudi po veri in organizaciji. Nato poroča govornik o delovanju deželnega zbora. Primanjkljaja je en milijon in 45 tisoč kron. Naloga S. L. S. je, da napravimo red v gospodarstvu. Dokazati hočemo, da smo zmogni pravično in pametno gospodariti. Naši predniki — liberalci — ravnotežja v financah niso znali držati. Sklenili so, naj bi bili v Ljubljani posestniki, ki zidajo nove hiše, deželnih doklad prosti. Župan Hribar je zase predlagal to postavbo. To pa znese okoli dva milijona kron. Kje jih dobiti? Kmeta znova obdačiti? Mi smo rekli: Ne. Da bi mi na škodo kmeta podpirali bogate spekulante, ki delajo ogromne dobičke, tega nikoli. In dali smo jih eksekutirati, in že v enem letu se bo tako nabralo okoli 300 tisoč kron. Pa so prišli pritožiti posestniki, češ, kaj nas tako pritiskate, saj Ljubljana plača največ davka. Res da ga plača, pa zakaj? Zato ker je v Ljubljani največ denarnih zavodov. Kdo pa je znesel denar v te zavode? Ali ne kmet? In kaj ima kmet, ker plačuje toliko davka? Nič drugega nego zandarija in birača, ne cest, ne vode, ne kruha ni-

ma in mi naj ga še bolj obdačimo na korist Ljubljancem, ki ima vsega dosti? Če bo kmet imel denar, bodo tudi mesta cvetela. Mi nočemo delati nikomur krivice, čisti smo, da lahko vsaki čas podamo račune. Zato nam smete z mirnim srcem zaupati, da bo vaša stvar v dobrih rokah, ako bo v rokah S. L. S. V kakšnih rokah pa je kmetovska stvar, če je v liberalnih, to pa zadostno uči žalostna zgodovina. — Nato priporoča g. govornik, naj se v potrebah obrnemo na svojega poslanca in on bo presodil, katere stvari so najnujnejše in bo o tem poročal deželniemu odboru, da ukrene kar najhitrejšo odpravo. Za tem je sledil razgovor o kandidaturi. Soglasno in z velikim navdušenjem je bila sprejeta kandidatura g. nadučitelja Jerneja Ravnikarja. Zato bomo pa dne 14. decembra vsi enoglasno zapisali na glasovnico: Jernej Ravnikar, nadučitelj v Trnovem. Če je on vkljub najljubšim bojem od strani naših nasprotnikov neomadeževan dvigal prapor S. L. S., zato pa tudi zasluži, da mu stranka dá najvišjo čast, ki mu jo more dati, čast deželnega poslanca. — Konečno je prišel tudi razgovor na vipavsko vino in njega siromašne cene. Dr. Lampe pripomni, da je vipavsko vino med najboljšimi vini na Kranjskem. Toda kredita nima. Kdo pa mu ga je vzel? Oni, ki so vedno grdili vipavsko vino po »Slovenskem Narodu« in kričali o petiotu in pljuvali na vinarsko kmetijsko vipavsko društvo. Nato so si pa sami osnovali enako društvo in šli nas prositi podpore in denarja. To, kar so liberalci delali, to je hujše hudodelstvo nego umor vipavskega dekana. Zato pa treba, da vipavsko vino dobi zopet kredit. Obrnite se na deželni odbor in zahtevajte za prihodnje leto veliko razstavo vipavskih vin v Ljubljani. Pa tudi Zadruga zveza v Ljubljani naj se potegne za vašo zadruge. Čez dve leti pa na razstavo na Dunaj in v Prago in šlo bo, tuji bodo zaželeli vaših vin in vi jim boste ceno diktirali in ne oni vam. Pa boben reklame v roke in šlo bo. Zakaj žid toliko proda? Zato, ker toliko kriči in hvali! Zato bi bila pa zelo želeli, da si Vipavci prihranijo vino, da bodo mogli na Dunaju ali v Pragi postaviti na razstavo dve leti staro robo in pa da bi si omislili tudi več manjše posode, da bodo mogli prodajati vino tudi v manjših količinah. — K sklepu shoda se zahvali g. Lavrenčič g. dr. Lampetu za prezanimivo poročilo in prisrčne besede. Z živahnim ploskanjem in gromovitimi klici: »Živel dr. Lampe!« je bil zaključen shod, kakoršnih smo še malo doživeli na Vipavskem.

n **Suša** že drugič gospoduje pri nas. Več ko dva meseca ni bilo dežja, in to že nekaj pomeni pri nas na Krasu. Vode je povsod zmanjkalo in ako se nas Bog kmalu ne usmili, ne bo nič pšenice drugo leto.

n **Dogodki v Ljubljani** koncem septembra tudi pri nas niso bili brez sledu. V Št. Petru so »navdušeni« narodnjaki pomazali nekaj napisov. Kaj zelo se s tem pač niso skazali, posebno, ker je bilo njihovo delo zelo pristransko. Na postaji je namreč vse polno dvojezičnih napisov, celo takozvani narodnjaki in naprednjaki so imeli nemške napise na svojih hišah — pa so jih pustili deloma prav pri miru ali pa so gospodarja prijazno opomnili, da naj jih sname. Videli so samo nemški napis na hotelu pri južnem kolodvoru, česar posestnica je znabiti dala več v prid Slovencem, kot marsikateri narodnjak.

n **Razmere so menda že neznosne** na Javorniku v hiši kneza Windischgractza. »Domoljub« je že enkrat poročal o verskem prepričanju gojzdarja Kobsza, pa to ni nič pomagalo. Ako se oskrbnitvo v Planini ne briga posebno za njegovo delovanje, bodisi v verskih, političnih ali pa v gospodarskih zade-

vah, se bodo pa pobrigali ljudje. Za danes samo to, da je splošna želja, da nas ta gospod prav kmalu zapusti.

n **Železničarjem** na tukajšnji postaji bi bilo svetovati, da bi prebrali izvrsten članek v »Naši Moči« št. 46., z dne 16. oktobra 1908. o socialno-demokratski organizaciji. Koliko jih je, ki vse upanje stavijo v podpore od socialnih demokratov ali pa v njih judovske advokate in vsak mesec od svoje pičle plače vestno plačujejo kar 1 K 30 vin. Pa za vse to dobivajo samo umazane časopise »Železničarja« in »Rdeči Prapor« — vse drugo upanje bo pa šlo po vodi — denar in doneski pa v žepe agitatorjev in judov. Preberite vestno, železničarji, zgoraj omenjeni članek, presodite in preudarite vse to in — pristopite h krščanski »Prometni zvezi«!

Idrijske novice.

n **Erarični gozd** pri Idriji že gori več kot en teden, pa ni moči ognja zadušiti. Tukajšnja rudniška direkcija je dala gozdnemu oskrbnitvu večkrat mnogo delavcev na razpolago, a se ni dalo dosti opraviti.

n **Nadzoroval** je deško in deklško ljudsko šolo v Idriji g. deželni šolski nadzornik Levec od 12. do 17. oktobra.

n **Napis** na nemški gozdarski šoli je zopet trpel.

n **Da se določi prostor za bodočo gospodnijsko šolo**, ki jo bodo prevzele v Idriji ljubljanske uršulinke, je prišel v imenu samostana g. spiritual Bulovec v Idrijo. Ogledal si je razne hiše in prostore, kjer bi se mogel tak zavod sezidati, kaj gotovega pa v tej naglici ni mogel ukreniti.

n **Vet jih je pekla.** Naši mestni očetje vedo, da se deželni odbor ne dá za nos voditi in da energično zahteva od županstev, da spolnujejo zakone, zavedajo se pa tudi svojega protipostavnega ravnanja pri prezidavi čitalnice. Sutili so menda, da se zanje v Ljubljani kuha grenka jed. Hodili so mledovat, pa so zvedeli le toliko, kateri dan se bo njih zadeva obravnavala. Razsodba deželnega odbora je bila taka, kakoršno je vsak nepristranski opazovalec razmer pričakoval: župan Šepetavec je odstavljen in z njim razpuščen ves mestni zastop. Poslanec Gangl je drvil v Ljubljano, da bi ustavil izvršitev sklepa deželnega odbora. Koliko da je pomoglo njegovo posredovanje, to bomo videli.

n **Kristan govori** kakor mu bolje kaže in računa na pozabljenost svojih sodrugov. Pravi n. pr. da si idrijski liberalci in klerikalci niso upali sklicati občinske seje o priliki ljubljanskih nemirov. Kaj bodo neki klerikalci, ki imajo samo tri viriliste, sklicevali seje? Vi imate pa pet odbornikov in enega virilista, poleg tega imate kompromis z vsemogočnimi liberalci. Prej ste se sodrugi ponašali, kako moč da imate, zdaj pa kažete na klerikalce. Nikar se ne izgovarjajte, češ, da narodnostnih vprašanj nimate v programu. Saj ste socialno-demokratski program že davno zavrgli, ko ste se združili s frakarsko, protidelavsko liberalno stranko.

n **V Črnem vrhu** so bile občinske volitve, ki so se končale s popolno zmago S. L. S. Nasprotniki so nekaj agitirali pred volitvami, na dan volitve jih pa še zraven ni bilo.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Postojnske novice.** 10. t. m. je ponesrečila v Velikem Otoku sedemletna hčerka Jožefa Jurca. V otroški veselosti je šla z odprtim nožem na polje, med potjo si je po nesreči zadala veliko rano v svoje mlado telesce. Prenesli so jo v postoj. bolnico, kjer je revica

čez par dni umrla. — V noči od nedelje na ponedeljek, 11. t. m., je umrla v Postojni nenadoma, od kapi zadeta, gospa sodnijskega kancelista gospoda Oroslava Šilec. Poročena sta bila šele dober mesec. Svetila ji večna luč! Pokojna gospa je stanovala ob cesti, ki pelje proti jami. Pred par meseci je umrla sosedica tudi nenadoma, okrog Velike noči je pa smrt vzela v trenutku pri drugem sosedu svojo žrtev iz hiše. Tako so v kratkem času v treh hišah po vrsti umrle tri žene nenadoma, neprevidene. Pač čudno, a tudi grozno. Bog nas varuj nagle smrti!

n **Iz Postojne.** Predzadnji »Notranjec« zopet laže. To dela vedno, če le spregovori o kaki vesti ali o ljudeh, ki niso njegovih misli. Navadno pobalinsko laž je zopet napisal o dogodku, ko je napadel domač fant Šibenik fanta Gorjanca z nožem. Laž je, da je Gorjanc napadel domače fante in brez vzroka. To, niti eno, niti drugo ni res. Bil je cel čas v družbi enega samega prijatelja — in ni nikogar napadal. Zvečer se je vračal v družbi sosedu domov. Srečal je Šibenika, in po par šaljivih opazkah od obeh strani ga Gorjanc v šali pahne, ne namenoma, da bi ga podrl na tla; k nesreči pa se Šibenik zvali po tleh. Junak seže po nož in prereže Gorjancu žilo na vratu tako, da je mogel šele zdravnik ustaviti kri. Tedaj po nesreči je padel — za to pa temu zadržanju junaku ni bilo treba noža. Res zajčji junak, če rabi nož proti nasprotniku praznih rok. »Notranjec« pravi, da so bili drugi fantje, ki so nanj skočili — a seveda je to zopet laž, ker sta bila sama, šele pozneje pride drugi slučajno in mu pomaga rano izprati. »Notranjec« pravi: z »neko ojstrino«. Menda ne z ojstrim nohtom; to opisavanje se mi zdi kot ono, ko mi zadnjič neki prijatelj pripoveduje o možu, ki je bil svoj čas poslanec, ki so ga pa zaradi lenobe poslali v penzijo in ki je svoj čas rezal žile teletom itd. itd. ... Jaz sem mu seveda rekel: »Kaj boš hodil okoli vrole kaše? To se pove naravnost.« K sklepu pa »Notranjec« obžaluje dejanje, pa pristavi še prav grdo, »da je dobil, kar je iskal«. Podlost, če se taka nesreča naravnost želi komu. Opomniti je, da so se oni dan fantje na treh krajih stekli, kjer ni bilo Gorjanca, pač pa je »sodeloval« tam »mimi« junak Šibenik pri enem pretepu. Ni čudo, če pa dobi fant, naj ima tudi že zadosti, pri nekaterih gostilničarjih pijače, dokler sploh more piti — res brezvestno. Pa kaj, zaslužek je glavno! No, pa »Notranjcu« so te stvari deveta briga, govnske le tedaj, če je treba kako laž spraviti na dan o gotovih ljudeh, ki so mu v želodcu. To je njegovo staro stališče. Marsikaj škandal ali lumparija, ki se zgodi med lastnimi pristaši, pa se seveda ne sme zvedeti. Hm!

Iz raznih krajev.

n **Z Vestfalskega** nam pišejo naši rojaki: Slovensko rudarsko društvo sv. Barbare obhaja 8. novembra veliko slovesnost na čast šestdesetletnici avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. Naše društvo obstoji že poldrugo leto in ne sprejme nobenega člana, ki ni zmožen slovenskega jezika. Ako društvo razpade, pripade društvena zastava Mariji Pomočnici na Brezjah. Prosimo uredništvo »Domoljuba«, da nam preskrbi podobo presvitega cesarja, za kar bo društvo zelo hvaležno. (Op. uredništva: Poslali smo te dni ličen kip cesarjev. Pozdravljeni! Oglasite se še s kakim dopisom!)

Kratkočasnice.

Izredna skrb. Gospodinja: »Gospod zdravnik, prosim vas, če pride pisar Tinče k vam, da mi ničesar ne zapišete.« Zdravnik: »Zakaj ne?« Gospodinja: »Rad bi dobil kako zdravilo za pospeševanje teka, a je pri meni na hrani.«

Dober odgovor: »Za ženo vas ne morem vzeti, dobite pa trajen prostorček v mojem srcu...« Dekle: »Hvala, ne drenjam še rada!«

Slabosti,

Nervoznosti, krčev, bolečin ne poznamo, odkar rabimo Fellerjev fluid s znamko »Elsa-fluid«. Dvanaestorica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri F. V. Fellerju v Stubijski trg Elsa 16. (Hirvaško).
Dada.

Kdo je srečnejši: oni, ki ima 7 hčera, ali oni, ki ima pol milijona premoženja? Gotovo tisti ne, ki ima premoženje, ker se boji, da bi ga kdo ne okradel, medtem ko se očetu sedmih hčera ni treba bati tatov.

Hudo prehlajenje

in kašelj poneha pri uživanju lajšajoče in krepilne Scottove emulzije.

Scottova emulzija

je prijetnega okusa in vsi, ki ne morejo prebavljati navadnega ribjega olja, Scottovo emulzijo z lahkoto prebavljajo in jo radi uživajo. Vrh tega je Scottova emulzija znatno koristnejša. 2249 1

Pristna je s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

Cena originalne steklenice

- 2 K 50 vin. -

- Dobi se v vseh lekarnah. -

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 20. oktobra.

Pšenica, domača	23.—
Rž	18.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	15.—
Proso, belo	17.— do 18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	26.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 17. oktobra.

19, 12, 22, 87, 60.

Dunaj, 17. oktobra.

40, 48, 43, 41, 79.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu. Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Kršč. potovalci

ki se hočejo resno pečati z nadrobno prodajo religij. predmetov z godbo ali brez nje, naj se obrnejo na vdovo B. Riepl Dunaj, III. Ungarg. 33. 2747 1

Na revmi

in trganju bolehalo-čim naznanim rad zastoj pismeno, kakosem bil ozdravljen svoje mučne, zastarele bolezni.

Karol Bader
Monako (München)
Kurfürstenstr. 40. 1695

Vajence

sprejme velika mesarija. Naslov pove upravnistvo »Domoljuba«. 2564 3—1

Vajenca za čevjarsko obrt sprejme takoj
Matej Oblak,
2738 Kongresni trg št. 6, Ljubljana. 2—1

Lepo posestvo

z gostilniško obrtjo in tobačno trafiko, blizu 20 oralov lepih, rodovitnih njiv, travnikov in gozda, ležeče 5 minut od železniške postaje, v bližini dveh jezer, z enonadstropnim poslopjem, s hlevi za živino, s krmo, z žitom se zaradi družinskih razmer prodaja. V kratkem se začne tu tudi premoški kmet. Naslov pove uprav. »Domoljuba«. 2601 3—1

Prostovoljna razprodaja.

Dne 28. oktobra 1808 se bode od 8. ure zjutraj do večera grajščina Loke pri Zidanem mostu prostovoljno po kosih razprodajala.

Grajščina obsega 240 oralov zaraščanih, mešanih gozdov, 60 oralov njiv in travnikov, grad in več gospodarskih poslopij.

Prodajali se bodo na željo kupovalcev tudi večji deli skupaj kot samostojne kmetije.

Lega je jako ugodna, polje je dobro obdelano in plodovito.

Grajščina je od postaje Zidani most oddaljena eno uro hoda, a dobi v kratkem svoje postajališče, kar je južna železnica vže dovolila.

Plačilni pogoji so prav ugodni.

Ogleda se posestvo lahko vsaki dan.

V to svrhu naj se izvolijo kupci ogledati pri grajščinskem oskrbniku v Loku.

Ponudbe se sprejmejo tudi pred določenim razprodajnim rokom pri oskrbniku, kateri daje tudi natančnejša pojasnila. 2606 2—1

Najboljši češki izvor!**Ceneno posteljno perje!**

S. Benisch

1584 25—4

najljepši prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinjšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko S. BENISCH v Dešenici št. 71 Čechy. — Ceniki zastoj in franko.

Cenjenim odjemalcem na deželi

:: se priporoča ::

slovenska specerijska trgovina

:: na debelo in drobno ::

M. SPREITZER, Ljubljana

Stari trg (pri Plavcu).

2748 1

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 26—1

Najcen. nakup češkega posteljinega perja

5 kg nov., dobrega, sivga, skubljenega, brez prahu, K 9-40; boljši K 11-80; 5 kg dobrega napol belega K 16—18, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28—, K 30—, K 34—, K 36—, 5 kg snežnobelo ne-iskublj. K 23—, K 26—, K 29—; puh siv á K 3-40, bel á 4—40, snežnobel á K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštne. Pri naročilu se prosí za natančen naslov. **IVANA POLATSCHKE** Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

Puške!

Lancaster . . . od K 26—
Flaubertpuške . . . 8 50
Pištole . . . 1 50
Samokre . . . 5—
Popraveceno, ilustrovani cenik franko. 2370
F. Dušek. Opčno 123, Čechy.

Oklic.

V nedeljo, dne 25. oktobra t. l. pop. se bodo v imenu **A. Globočnikovih** dedičev iz Stražišča razprodajale na

prostovoljni javni dražbi

v Stražišču pri Kranju po kosih **njive in šestero hišnih poslopij z vrta**, dne **8. novembra** t. l. pa gozdi, ležeči v k. o. Stražišče, v Druholvi, Besnica in Bitnje, in dva travnika.

Lega zemljišč je ugodna, polje in travniki so dobro obdelani in plodoviti.

Razprodaja se prične **dne 25. oktobra ob 1. uri popoldan** na licu mesta v **Stražišču pri Kranju**, dne **8. novembra ob isti uri** pa na **Gaštelju v gostilni Luka Šmid**.

Pogoji in površina zemljišč se vidijo pri lastniku v Stražišču h. št. 96 in v občinski pisarni v Kranju. 2736 1—1

Zastonj pošiljam cenik

šivalnih strojev in koles iz kojega si naročite nov, dober in lep šivalni stroj že od 38 kron naprej. ...

Lorenc Rebolj
Glavni trg v Kranju.

1805 11

Pozor! Popolnoma nov Pozor!

stroj za posnemanje mleka

proda iz proste roke pod tovarniško ceno J. Boncelj naslednik **P. Jaške v Železnikih**. Zlasti posestnikom, ki imajo obilo krav, se nudi ugodna prilika za nabavo tega stroja. Stroj se tudi lahko plačuje v mesečnih obrokih. 2695 1

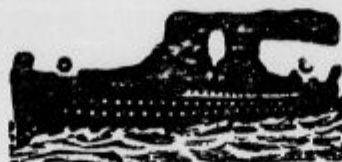

Naročite cenik ur zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po 1376 štnine prosto. 26 17

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih trvdik, ampak obrnite se na trvdiko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zasopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Star. trg 26.

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja Cunard Line

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Panonia 27. oktobra, Carpatia 10. novembra 1908, Ultonia 17. novembra 1908

iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 24/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 2+0, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 6 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jsko trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica velikosti 170x114 cm z z blazinam, velikosti 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3+0, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Džčenici št. 223.
Češki les. 2599 52—2

Za neugajajoče demar nazaj. Ceniki zastonj in pošt. pr.

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predelujejo tvornice „Ceres“ in delajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres Jedilno masl

ki se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

Slovenska trgovina

„Pri platnarici“

Pogačarjev (sadni) trg šte. 3
priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo 2555 1

manufakturnega blaga.

Nizke cene! Točna postrežba!

Išče se zanesljiv

3689 1—1

postiljon

na deželi na Dolenjskem, najrajši kak prileten, kateri je že dalje časa kje služboval. — Naslov se izve pri upravnistvu „Domoljuba“.

Pri današnji draginji

se zamore štediti samo s koristnim nakupovanjem. Naročite svoje potrebščine posteljinega in tečnega perila, oblek za gospode, gospe in otroke, oprem za neveste naračnost iz tovarne. Pišite nam, na kar vam pošljemo

zastonj

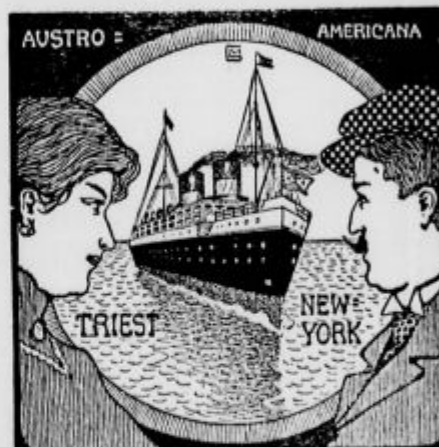
in poštne prosto velik katalog. Zlasti priporočamo iz tega:

44 vln. ostanke 44 vln.
á 1 meter brez hibe á 1 meter

6—12 m dolge po izbiri iz lodna, barhenta, flanel, zimskega sukna, oksforda itd. Blago za bluze, predpasnike in brisače. 2599 10—1

Bluze za gospe iz volne, barhenta, moderne in solidne v vsaki velikosti od K 3 50 nad.
Srajce za gospe, zelo gorke . . . od K 2 50 nad.
Hlače za gospe, zimске . . . od K 1 70 nad.
Srajce za moške, z ovratnikom ali ne . . . od K 2— nad.
Spodnje hlače za moške, močne in gorke . . . od K 1 50 nad.
Plašči za dečke (od 5—14 letne) . . . od K 6 00 nad.
Plašči za gospe, vsake velikosti . . . od K 11 40 nad.
Vrhnje suknje za gospe najboljšega kroja . . . od K 5 00 nad.
Težki, močni konjski koci . . . od K 3— nad.
Pišite po katalog na naslov:

Gebr. REICHART, tovarna
Dornbirn 18, Predarlško.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šimeleka** v Ljubljani Kolesarske ulice 26. *Šahovska Pejasnila daje se brezplačno.*

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Najboljša in najsigurnejša prilika ===== za štedenje. =====

Denarni promet leta 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavница
354.645·15 kron.

Stanje vlog 30. junija 1908
čez 14 milijonov kron.

Sedaj **Kongresni trg št. 2**, I. nadstr., od novembra 1908
naprej **v lastnem domu, Miklošičeva cesta št. 6**
(za frančiškansko cerkvijo).

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure pop. ter jih orestuje po

4¹ | 2⁰ | 0

brez kakšnega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vlo-
ženih 100 K 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14,225.902·59.

Denarni promet v letu 1907: K 64,813.603·92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih
obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne
===== položnice na razpolago. =====

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Šent Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše**, vodja, graščak, državni in deželni poslanec i. t. d. — **Anton Kobi**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. — **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan Kregar**, svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. — **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Karol Pollak
tovarnar, Ljubljana
priporoča svoje izvrstne

transmisijske
(gonilne) jermene

posebnega stroja (Gerbung) dalje
jermenčke za zavezavanje
in drugo 2734 8 1
enakovrstno jermenje

Pri tvrdki J. KOSLER & CO.
so naprodaj

veliki sodi

od 30 do 70 hl vsebine. Več pove tvrdka
v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

V kuhinji in hiši
se čisti les in kamen, najfinejše in
najpriprostejše tkanine, kakor vse,
kar se sploh umiva najvspešnejše s

Schicht-ovim
milom.

Njegova čistost je zagotovljena s 25.000 kronami

30 dni na poskušnjo!
razpošilja na vse strani

**Nähma-
schinen-
Versand-
Haus**
Strauss,

Dunaj VII., Stiftgasse 21/151.
Wertheim-Elektra K 80—
povsod kot najboljši šivalni
stroj sedanosti priznan in
vzame vsega, ki bi se ne
obnesel nazaj. Wertheim-bla
galne se vidijo povsod. Za
kveajte cenik šivalnih in ple-
tilnih strojev ter Wertheim
tlačila. 26.0 6 1

Protin
reumatizem,
trganje, celo
najbolj zasa-
rela bolezen
se naglo in zanesljivo odpravi
z zavzivanjem iz rastl. snovi
pripravljen. *Remmel-osega*
olja *proti protinu in reumi*.
Vsako drgnjenje brez uspeha.
Steklenica z navodilom K 6—.
Številna, sijajna priznanja.

Chem. Pharm Laboratorium
KARL REMMEL, Landshut 109, Bavarsko.
2573 96 1

Odlikovano. Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovske puške,
dvocevki, risanci, tro-
cevki, samokresovi, se ku-
pi najceneje z najvišjim po-
roštvom naravnost od to-
1289 varne orožja 52 12

Anton Sodia,
Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani ceniki
zastonj in franko.

K 325.000

glavni dobiček

9 vsako-
letnih **9**
žrebanj

pri nakupu treh, go-
tovo izžrebanih orig.
srečk, ki se vedno
zopet lahko prodajo.

3 orig. srečke:

1 ital. rdečega križa

1 srbska drž. tobač.

1 Josziv, Gutes Herz

Prihodnji dve žreb nji
že 2. in 16. nov. 1908.

Vse tri orig. srečke za
skupno ceno K 77-75
ali v 31 mesečnih ob-
rokih à K 3—.

*Ze prei obrok angoten
tgrat. praeico do vseh
orig. inatnih srečk pod
oblasti. nadzorstvom.*
Cenik žrebanja zastonj.

Menjalnica
Oton Spitz
Dunaj I,
Schotterring 26
ogel Gonzagagasse.

2730 2-1

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, židovske ulice št. 7.
2049 Cenik na zahtevo zastonj. 20-1

Leposlovnj mesečnik

„Dom In Svet“
stane za celo leto
K 10— Naroča se v
Ljubljani.

Svarilo

pred zmoti!

Opozorjam cenjene bralce tega lista,
da se v zadnjem času moji inserati
od tujih trgovcev ponarejajo. ki kva-
lito navadne ure, po K 3—, kot
prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure.
Prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure, ka-
tere oddajam za c. kr. državne že-
leznice v popolno zadovoljnost že
mnogo let, se dobe le od moje tvrde
z izgovarjajo varstven- znamko in so
vsa druga kvasisanja le ponarejanja.
Moja originalna „Eisenbahn-Ros-
kopf“-ura velja brez skundnega
kazalca K 7—, s sekundnim kazal-
cem K 8—, — 3 letno jamstvo. —
Razpošilja proti povzetu

Max Böhnell, Dunaj
IV. Margaretenstr 27/19.

urar in sod. zaprišeni cenilec.
5000 podob obsegajoči
katalog zastonj in pošt-
2.09 nine prosto. 1

Dunajske jesenske modne specialitete.

Pristni ruski ovratnik iz kožuvinne 2-5 dolge, senzac. cena K 7-80.

Pozornost vzbujajoča pliš-
jopi ca z lično garn. ovrat-
nikom K 13—.

Nastikane novo-
sti do najfinejše
izpeljave v zalo-
gi Vsa komad
po meri po lasti
cenl najskrbneje
izvrhen Razpo-
šilja natančno po
poštnem po-
vzetju.

Prilika

velur flaneasta
nočna suknja, iz-
redno umerjena
z živom in čip-
kami garnir., za-
jamčeno perila
K 11-80.

Specialni od-
delek za turl-
ste Obлека iz
ledna za turiste
iz dobrega, ne-
premočil lodna
solidno delo
K 17-50.

Dežni plašč iz
lodna, 110 cm
dolga, nepremoč.
za gospode in
dame, v vseh bar-
vah K 9-80.

Krilo iz lodna
lepo len kroj, vse
barve K 5-90.

Prilika:
Sviteno - klotas a
spod. suknja s
svilen. robom in
volani, bogato
naklečen, krasen
kroj K 4-70.

Eleganten kostum za jesen iz l. blaga K 25—.

Wiener Volkswarenhaus

Dunaj VIII. Alserstrasse 63.

26.9 2-1

Trgovsko sodno protokolirana tvrdka, ustanovljena leta 1892.

Potrdilo

: v vrednosti K 3.—. :
Od 1. oktobra do 1. decembra 1908 se sprejme to le potrdilo **v vrednosti K 3.—** pri pisanih naročilih v najmanjšem znesku **K 30.—**, ki naj se pošlje naprej. Poleg tega prejme vsak — naročnik še koledar brezplačno. —

Max Böhnelt, 2409

Dunaj IV., Margaretenstrasse št. 27/19.

Zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Zahtevajte glavni cenik s 5000 slikami zastoj in poštne prosto.

Voda, zrak in svetloba!

Pomen teh treh elementov je danes gotovo vsakemu znan zlasti na zdravniškem polju, kjer se kažejo izvanredni učinki vrtanja in kopanja v sluzi, ko vsa druga zdravila ne pomagajo več.

V zadnjih letih se je pridružil tem trem glavnim zdravniškim činiteljem še četrti dosti važnejši element

elektrika.

Njeni učinki na različnih poljih industrije so nepresegljivi. Tudi zdravniška veda uporablja električni tok in to v vseh slučajih, kjer celo voda, zrak in svetloba več ne učinkujejo s najboljšim uspehom.

Vsak bolnik bi moral vedeti o tem važnem zdravstvenem činitelju, in vsled tega smo si na delu nalogo razširiti ta način zdravljenja med

vse ljudske sloje potom knjižice.

Vsak bolnik, ki trpi na nerazumnosti, nerazstojnosti, bolečinah v hrbtenici in glavi, želodčnih in črevesnih boleznih, ohromelosti, vsakovrstni oslabelosti itd., naj takoj pošlje po to knjižico z mnogimi zdravniškimi nasveti.

Poslani spodajni kupon s polnim imenom in natančnim naslovom zadostuje, da mu pošljemo št. strani broječo ilustrirano

knjigo zastoj

'Abhandlung über moderne Elektro-Therapie'.

Elektro-terapevtska ordinacija Dunaj I.,
Schwangasse 1, s. 1, I. nadstropje.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na 18./X. 1908.

**elektroterapevtsko
ordinacijo na Dunaju,**

Schwangasse 1, s. 1. nadst.

Prosim pošljite mi knjigo **„Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“** gratis in franko pod zaprtim kuvertu.

Ime:

Naslov:

Začetno pismo. Zavod Rottenegg, Gor.-Arztrijsko
piše dne 15. julija 1908.

Oglede učinkovanja aparata „Elektro-Vitalizer“ vam moram velečeni gosp. doktor, dati najboljšo priporočilo. Vsa mogoča sredstva sem že poskusil, da se znebim neurastenije, toda vse je bilo zastonj, dokler nisem zvedel o čudovitem učinkovanju aparata „Elektro-Vitalizer“ in si ga na vaš nasvet nabavil. Sedaj pa ne morem lepšega pisati, kakor, da vam sporčim o popolnem ozdravljenju.

Naravno je, da vam bodem za izkazano uslugo vedno hvaležen in vaš način zdravljenja povsod najtopleje priporočal.

Priporoča se slav. občinstvu slovenska trgovina pri

„Češniku“

2554 v Ljubljani 7-1

Stritarjeva ulica — Lingarjeva ulica

po celem svetu znana.

Velika izbira jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške obleke, kakor tudi zimske velike rute, žametaste, ženiaste, svilnate šerpe in rute.

Popolna oprava (bališč) za neveste.

Strogo poštna postrežba. Cene najnižje.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

1703

Edino le pri:

26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavnih potrebbin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Pri vseh katarnih obolenostih dihalnih organov, pri oslovskem kašlju in naduhi

je

SIROLIN

neobhodno potreben, ker je sredstvo, ki te bolezn v prav kratkem času najugodnejše uteši

Manjvredna ponarejanja naj se zavrnejo in zahtevajte vedno

v izvirnem zavoju Sirolin „Roche“

Dobi se po zdravniškem predpisu v vseh lekarnah po 4 K steklenica.

Ilustrovana brošura „Erkältungskrankheiten“ se dopošlje na zahtevo zastoj in franko.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel in Dunaj III. I. Neullngg. 11.

„Še vedno najboljše in najcenejše so naše“

slamorenice

katerih imava nad 100 v zalogi
in si vsakdo najlažje izbere.

Tudi vse druge stroje za kmetijstvo in mlekarstvo imava v zalogi po najnižjih cenah.

Kdor si torej misli slamorenico kupiti, naj ne zamudi priložnosti in naj zahteva najin ilustrovani cenik, katerega dobi vsakdo 2737 zastonj in poštne prosto. 26-1

Karl Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica
v Ljubljani podpira
: kmetovalce in je :
pravi kmečki de-
: narni zavod. :

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica
je edini slovenski
denarni zavod, ki
je vpeljal hišne na-
: biralnike vlog. :

Popolnoma varno in najboljše naložite denar v

2709 1

Kmečki posojilnici v Ljubljani

= nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti. =

 Vloge se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %

V kmečki posojilnici je naloženo nad 15 milijonov kron. — Rezervni zaklad čez 300.000 kron za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga s omejenim poročtvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 $\frac{3}{4}$ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, se da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Dostni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kaznik A. Kalan l. r., predsednik.

Kaznik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

5000 ur zastoniCenik pošte vsakomur
brezplačno in pošti. prosto.

Kron	Kron	
Rusk. pat. 3'—	budilka 2 40	uraznibal. 7'—
rebr. rosk. 6'—	sveleča 3'—	zbiš. n. zv. 9'—
telez 7'—	zbiš. n. zv. 5'—	z budilko 10'—
rebr. dvoj. 8'—	kuhinjska 8'—	z godbo 12'—

Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalia, c. kr. preizk. od K 15, kakor tudi zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhm, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19, v lastni hiši.

Zaprisceni cenilec in večak. — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1854. — 5000 slik v katalogu zastoni in franko.

Brazay**Francovo-žganje**

je nad 40 let preizkušeno domače sredstvo, posebno proti migreni, influenci, trganju, revmatizmu, krepi oči, služi za izpiranje grla. Neprimeren za masažo, najboljši preizkušeni za

o: ohranitev las o:

Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na

Brazay, Dunaj, III/2

o: Löwengasse 2a. o:

Najboljše švicarske ure,
: zlatnina in srebrnina :

se dobe po najnižjih cenah
pri sloveti domači tvrdki

H. SUTNER, urar

Ljubljana, Glavni trg na
sproti rotovža

Prosim, zahtevajte novi veliki
cenik, kateri je ravno izšel
in se pošlje zastoni in po-
2574 štine prosto. 7-1

Išče se spreten in pošten

mizar

Nastop takoj. Ponudbe z dokazili na naslov: **Franco**
Petek, p. Mengoš. 2669 2-2

**Mizarskega pomočnika
in enega učenca**

sprejme takoj Alojzij Martinčič v Dolenji
vasi, pošta Cerknica 2670 2-2

Naprod. j je več rodovitnih večjih in manjših
v najlepših krajih slov.
posestev Koroške. III

Obenem sta naprodaj tudi dve dobro idoči
s posestvi ter vsemi premoženji
nami in živino. Cene posestev
so jako nizke. 1707 13

Cenjeni kupci naj se blagovolijo obračati na
Fr. Kamnikarja — Celovec, Victoringer-
strasse I, a.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog:
nad 26 milijonov kron

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernov. h ulicah šte. 3,
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od
3. do 4 ure popoldne, jih obrestuje po 40% ter pripisuje nevzdignjene
obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti
plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega za-
kлада mestna občina ljubljanska z vsem svojim pre-
moženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost
vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranil-
nico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi p: pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

— Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinito njih obrestovanje. —

2538

Ustanov.
l. 1854.

Prva domača slov. pivovarna

Telefon
št. 210

G. AUER=jevih dedičev

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana.

2549 1
Priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izbrano

:: marčno pivo ::

v sodcih in steklenicah.